

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strösmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strösmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Diplomatska akcija kancelarja Schuschnigga:

Avstrija hoče z glavo skozi zid

Kljub odporu Nemčije in Male antante ter svarilom Anglije in Francije hoče Schuschnigg vstoliti Habsburžane na avstrijskem prestolu ter računa na podporo Italije

Rim, 23. februarja. r. Po uradnem obisku madžarskega regenta Hortya v Rimu se je zatrjevalo, da bo italijanski kralj ob prvi priložnosti obiskal Budimpešto. Govorilo pa se je tudi o možnosti, da bi predsednik avstrijske republike Miklas se pred tem posetil Rim; v tem primeru bi italijanski kralj na povratku iz Budimpešte posetil tudi Dunaj. Zadnje tedne pa so vesti o nameravanem obisku avstrijskega predsednika Miklasa v Rimu popolnoma utihnile, pač pa se napoveduje, da bo v nekaj dneh, verjetno še v teku meseca marca obiskal Rim zopet avstrijski kancelar Schuschnigg. V diplomatskih in političnih krogih pripisujejo temu sestanku Schuschnigga in Mussolinija neposredno po obisku nemškega

ga zunanjega ministra Neuratha na Dunaju veliko politično važnost. Kakor zatrjujejo poučeni krogi bo dr. Schuschnigg pri tej priliki najprvo obvestil Mussolinija o razgovorih z Neurathom in o pripravi za končno izvedbo akcije, ki jo je kancelar Schuschnigg napovedal v svojem govoru: obnova monarhije in povratek Habsburžanov.

Kljub temu, da skuša avstrijska vlada to vprašanje predstaviti kot docela notranje politično zadevo Avstrije, pa je ta akcija širokega mednarodnega pomena. Mirovne pogodbe zabranjujejo povratek Habsburžanov na avstrijski prestol. Izvedba te akcije, kakor si jo zamišlja avstrijska vlada, bi znova načela vprašanje odnošajev Avstrije do nasledstvenih držav. Razen tega pa bi

sprememba avstrijske republike v monarhijo pomenila odkrit spor med Avstrijo in Društvom narodov. Zaradi tega so kancelarju Schuschniggu za izvedbo te akcije potrebne gotove diplomatske priprave, da bi se vsaj navidezno omilile mednarodne posledice take avstrijske politike. Ne da bi upoštevala obveznosti, ki jih je Avstrija prevzela po mirovinih pogodbah naprav Društvo narodov in nasledstvenim državam v pogledu Habsburžanov, in ne glede na to, da bi obnova monarhije s povratkom Habsburžanov silno vplivala na odnose med Avstrijo in Nemčijo, pa hoče Schuschnigg svoje načrte uresničiti. Zavedajoč se težav, na katere bo naletel, si hoče že sedaj zagotoviti zunanjo podporo Italije, da bi z njeno po-

močjo vsaj omilil neizbežni konflikt, ki bo nastal med Avstrijo in njenimi sosedi.

Prvi in morda tudi končni sklep v tem pravcu bo sprejet na bližnjem sestanku Mussolinija in Schuschnigga v Rimu. Zato je tudi bil odpovedan prvotno nameravani obisk predsednika avstrijske republike Miklasa v Rimu, ker smatrajo, da bi bilo malo čudno, ako bi predsednik republike vodil pogajanja za obnovo monarhije. V rimskih krogih naglašajo, da se bo najkasneje meseca maja jasno pokazalo, ali bo obnova monarhije v Avstriji mogoča ali ne. V rimskih krogih tudi priznava, da je obisk nemškega zunanjega ministra Neuratha na Dunaju v zvezi s to akcijo avstrijske vlade

Nove italijanske divizije v Abesinijo

Položaj v Abesiniji mora biti precej napet

Rim, 23. februarja. r. O podrobnostih atentata na maršala Grazianija še vedno ni nikakih zanesljivih poročil. V italijanskih uradnih krogih izjavljajo, da bodo točno ugotovljene vse podrobnosti pod katerimi je bil ta atentat izvršen. Listi objavljajo le kratke komunikacije, a baš to izjavi v javnosti vedno večje vznemirjenost. Sinoči je bil zopet objavljen komunikacija, ki zatrjuje, da so vesti o obsegu atentata neresnične. Rane maršala Grazianija so po uradnem zatrjevanju lažje narave in je maršal izven vsake življenjske nevarnosti. Prav tako zatrjuje uradni komunikacija, da se tudi ostalim ranjenecem obrača na bolje. Generalu Liotti so morali odrezati levo nogo, je pa izven nevarnosti.

Izgleda pa, da stvar ni tako nedolžna, kakor jo slikajo uradni krogi. Že pred atentatom so bili izdani obsežni ukrepi, da se pospeši »pomirjevalna« akcija v Abesiniji,

kjer so boji in spopadi z abesinskimi uporniki še vedno na dnevnem redu. Sedaj se še bolj pospešeno pošiljajo v italijanska pristanišča novi kontingenti vojske in oddelki delavskih bataljonov, ki so namenjeni v Abesinijo. Sinoči je krenil iz Neaplja v vzhodno Afriko veliki parnik »Toscanac«, s katerim je odpotovalo 82 oficirjev, 176 podoficirjev in 1836 vojakov divizije Pusteria. Z istim parnikom je odpotoval v Abesinijo tudi general Ferario, ki bo dodeljen kot pomočnik maršalu Grazianiju.

Vpoklic rezervistov v Italiji

Rim, 23. febr. r. Danes je bilo objavljeno, da bodo prihodnji mesec vpoklicani v vojaško službo vojniki letnikov 1900 do 1904. Kakor navaja uradni razglas, gre za kontrolni vpoklic, ki naj ugotovi vojaško pripravljenost italijanskega naroda. V javnosti je ukrep izzval veliko pozornost in ga spravljajo v zvezo z dogodki v Abesiniji.

Nov konflikt med Rimom in Londonom zaradi abesinskega cesarja

Italija grozi z najdalekosežnejšimi posledicami, če se bo svečanosti kronanja udeležil tudi abesinski cesar

London, 23. februarja. z. Izjava vlade v spodnji zbornici, da bodo na svečanosti kronanja angleškega kralja pozvane vse države in državni poglavarji držav, ki so akreditirane na angleškem dvoru, torej tudi abesinski cesar Haile Selassie, je izzvala v rimskih krogih veliko razburjenje. V tem vidijo Italijani nerazumljivo izzivanje Italije. V rimskih krogih opozarjajo na to, da bo padel dženitimenski sporazum med Italijo in Anglijo v vodo, če bo bivši abesinski cesar prisostvoval svečanostim v Londonu. Razume se samo po sebi, da v tem primeru Italija ne more prisostvovati svečanostim, prav tako pa v

Rimu ne prikrivajo, da bo Italija spričo takega postopanja Anglije izvajala nadaljnje posledice v svoji politiki. V londonskih krogih so sicer neprijetno presenečeni zaradi tega razburjenja Rimu, vendar pa naglašajo, da London ne more prekršiti tradicije in prezreti vladarja, ki ima še vedno svojega akreditiranega poslanca na angleškem dvoru. Kakor pa zatrjujejo iz okoličnice Haile Selassie, smatra on sam angleško povabilo samo za čin vljudnosti in se ne namerava osebno udeležiti londonskih svečanosti. S tem bo seveda odpadel vsak razlog za razburjenje in upajo, da se bo pomirila tudi Italija.

Ali so tihotapili vino?

Preložena razprava proti dezdevnim tihotapecem, da se zaslišijo nove priče

Ljubljana, 23. februarja. Včeraj se je začela pred sodnikom poedincem g. Lederhasom obravnava proti dohodarstvenemu pazniku z. Leopoldu, gostilničarki U. Mariji, M. Viktorju in S. Lovrencu, ki jim obtožnica dr. Fellacherja očita tihotapstvo vina in podkupovanje javnega uslužbenca. Dne 18. novembra lani so bile vse mitnice v Ljubljani obveščene, da se bo ponoči vrnil v mesto rdeč avto, ki je jutraj zapustil Ljubljano preko Dolenjske ceste in s katerim bodo skušali vtihotapiti v mesto večjo količino vina. Tisto noč je imel službo na Zaloški cesti dohodarstveni paznik z. Starešina urada je pa postavil ob tej mitnici to noč še paznika M. Marjana. Iz aktov je bilo razvidno, da je z. v disciplinski preiskavi in mu starešina zaradi tega morda ni docela zaupal. Medtem ko je z. žigosal bloke v mitnici, mu je ušel neki avto, katerega pa je paznik M., ki je bil skrit za Leončičem, ujel in prisilil soferja, da je odpeljal spet na mitnico. Na

avtomobilu je bilo nad 2000 l vina, puran, prašič in 12 kg sadja. Kmalu nato je prišla na mitnico tudi lastnica vina, gostilničarka U., ki je trdila, da ni nameravala vina tihotapiti, ker je bila pijana namenjena za njeno klet v Štepanji vasi in bi potrebovala samo tranzitni listek. Paznik M. tranzitnega listka ni hotel izročiti, nakar so ga začeli po njegovi trditvi podkupovati. S. mu je vtaknil v žep šop bankovcev, paznik z. ga je pa tudi nagovarjal, naj denar vzame. Paznik M. se ni dal podkupiti, čeprav ga je tudi gostilničarka prosila, naj se usmili vsaj žene in otroka paznika z.

Edina obremenilna priča je dolejši paznik M., vsa ostala pričevanja kažejo na to, da obtoženci niso imeli namena tihotapiti vino, ali da jim tega vsaj dokazati ni mogoče. Branilci dr. Poček, dr. Kamušič in dr. Pegan so zahtevali zaslišanje novih prič. Zaradi tega je bila razprava preložena na nedoločen čas.

Skok cen kovin v Angliji

Zaradi angleškega oboroževalnega načrta so poskočile cene vseh kovinskih industrij

London, 23. febr. AA. Spodnja zbornica je sinoči s 440 prot. 87 glasovom sprejela v drugem čitanju zakon o posojilu za državno obrambo.

London, 23. febr. AA. Na borzi za kovine je prišlo včeraj do burnih prizorov. Delnice kovinskih podjetij so se prodajale po ulici, se pa zaključile borse. Skok cen kovin se spravlja v zvezo z napredno vlado, da se zveča oboroževanje. Včeraj je bilo na borzi prodanih 12000 ton bakra, 8500 ton svine in 10700 ton cinka. Nekateri londonski listi se boje skoka cen, ker bi to zvišalo izdatke za oborožitev.

London, 23. febr. AA. DNB: Angleško vojno ministrstvo je objavilo petletni načrt za zboljšanje vojašnice. Nove vojašnice bodo deloma zgrajene z okolico gozdov. »Daily Telegraph« tudi piše, da vlada proučuje načrte o zboljšanju rekrutacije. Plača vojakov bo zvišana in znižan rok službe v prekomorskih deželah.

London, 23. febr. AA. Parlamentarni tajnik trgovskega ministrstva je izjavil, da bo vlada ustavila posebni kontrolni oddelek za hrano za slučaj vojne. Ni izključeno, da se bo ustanovilo posebno ministrstvo za prehrano. Oddelek po tudi uvedel kontrolo cen.

Srditi boji v Španiji

Z menjajočo se srečo se vrsti napad za napadom — Vlade čete v Oviedu

Burgos, 23. febr. AA. Havas: Nacionalistična letala so uspešno bombardirala Madrid in sestrelila več republikanskih letal. Zamikajo se vesti o nekaterih uspešnih republikanov v Asturiji in na Maranozi.

Madrid, 23. febr. AA. Havas: Odbor za obrambo mesta je sinoči ob 21.45 objavil, da republikanci uspešno nadaljujejo z ofenzivo na reki Jarami. Uporniki so morali zapustiti svoje položaje in so pustili na bojišču 400 mrtvih in mnogo vojnega materiala. Na odseku Andujar vlada mir.

Pariz, 23. febr. AA. Havas: S fronte pri Oviedu se poroča, da so španski falangisti postavili svojo radijsko postajo na asturski fronti pri Oviedu. Zamikajo se vesti o kakih zmagah vladnih čet in pravijo, da je »Oviedo neosvojljiv«.

Salamanca, 23. febr. AA. Havas: Na fronti pete divizije pri Casa de Campo so nacionalisti pregnali nasprotnike iz njihovih utrjenih položajev in jim prizadejali hude izgube. Na fronti osme divizije se je bitka, ki se je začela predvčerajšnjim, končala. Sovražnik je imel 4000 mrtvih. Včeraj so vladne čete prešle v hud napad pri Focampiero in Ribollas bile pa so odbite. Na fronti pri Montañali je bila odbita mednarodna brigada.

Barcelona, 23. febr. AA. Havas poroča, da je v Barceloni začel izhajati večernik »Katalanica«, ki bo izhajal v katalonskem jeziku. Uvodnik je napisal Companys. V njem pravi, da je »bolj častno umreti kot pa živeti pod vojaškim škornjem«.

Valencia, 23. febr. AA. Havas: Tukajšnja radijska postaja poroča, da so vesti z oviedske fronte zadovoljive. Vladne čete nadaljujejo s svojim napredovanjem v notranjost mesta. Katalonski odbor za obrambo poroča, da sovažnik na jugu aragonske fronte pri Porta del Rubio hudo napada. Vladne čete so se vzdružile na svojih položajih, nato pa so prešle v protinapad.

Španska kontrola

London, 23. febr. AA. Reuter: Izve se, da je odbor za nevmešavanje sklenil, da se številno opazovalcev na meji med Portugalsko in Španijo zviša na 130. To se je zgodilo na predlog francoske delegacije. Pododbor je v načelu sprejel, da naj v kontrolni obrežja sodelujeta tudi sovjetska in portugalska vojna mornarica. Sovjetski delegat je izjavil, da pričakuje še novih navodil iz Moskve.

Veliki misteriozni film poln heroizma in pustolovčin po noveli Stefana Zweig-a v režiji Fjodora Ozepa:

„A m o k“

Ljubljana tragedija pod tropskim nebom. — Divne slike iz rajskih otokov malajskega arhipela. — Misterij Daljnega Istoka.

Pride v kino Matico!

Zavraten napad

Ljubomer, 22. februarja. Posredniški sin Janez Vihar iz Jeruzalema se je vračal pred dnevi okrog pol sedme ure zvečer iz milina proti domu. V goščavi nad Svetinjskim pokopališčem sta na nenadoma skočila dva maskirana moža proti njemu ter ga napadla. Zahtevala sta od prestrašenega fanta denar. Ker ga pa ni imel, ga tudi dati ni mogel. Zato sta ga razbojnika začela obdelovati z noži in mu prizadejala več hudih ran. Fanta je napadalec komaj ušel ter ves krvav pribežal k Merkovim. Tam so mu izmili rane ter ga za oboje obvezali. Glavobito rano ima na levi roki, pa tudi na vratu ima več centimetrov dolgo in precej globoko rano. Orožništvo je seveda takoj začelo zasledovati zavrata napadalec. Ljudje si zaradi tega napada sklanjajo glave od doma v

temi in žele, da bi se orožnikom čim prej posrečilo prijati zločinca.

Vremensko poročilo

Zveze za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, Tujsko-prometne zveze v Mariboru.

1255 in SPD
po stanju z dne 23. febr. ob 7. uri jutraj.
Planica: 0. po malom sneži, na 90 južnega snega. Mala in srednja skalnjava uporabljivi.
Vršč Krnica: po malom sneži, 150 snega, preči.
Pokljuka: —1, snež, na 100 preči, mala in srednja skalnjava uporabljivi.
Bohinjska Bistrica: —5. dežuje 30 južnega snega.
Peca: —1, snež, južen sneg.
Mostrana koča: —4, 100 snega.
Sempeterjev dom: —2, snež, na 100 podlega.

Politični obzornik

Vojna proti učbenikom

Dr. Srebrnič, škof na otoku Krku, je nedavno tega spisal in izdal knjižico »Kam to vodi«, v kateri skuša do kazati, da preveča učne knjige na naših srednješolskih zavodih nemoralen in brezbojni duh, da so polne znanstvenih in zgodovinskih neresnic in da radi tega škodljivo vplivajo na mladino. Dr. Srebrnič zato zahteva, da se te knjige takoj odstranijo in nadomeste z drugimi, ker bo sicer mladina — boljševizirana. Beograjska »Javnost« razpravlja o tej dr. Srebrničevi brošuri in izjavlja: »Vse, kar v teh učbenikih ni v soglasju s stalištem rimske cerkve, vse, kar je v njih povedano o duhovnikih, papežih, cerkvi itd. — in naj je to še tako z dokumenti ugotovljeno — vse to je neresnica, brezboštvo... Vsaka beseda o teoriji evolucije je brezboštvo, namesto tega pa bi učbeniki morali enostavno prepisati poglavje stare zaveze in se niti za dlako ne oddaljiti od Adamovega rebra in Evine jabolke... In še večje brezverstvo je seveda, ako pisci učbenikov govorijo o kupčevanju z odpadki v Srednjem veku... Srebrniču tudi ni prav, da je v učbenikih ugotovljeno, da je cerkveni koncil v Konstanci obsodil in sežgal Jana Husa, in pravi, da je koncil sicer obsodil Husa kot krivoverca, da pa ga je potem »izročil posvetnim oblastem v nadaljnje postopanje«. Beseda »klerikalizem« bi se sploh ne smela uporabljati, zakaj dr. Srebrnič zatrjuje, da je ta beseda — žalitev duhovščine, a beseda »verski fanatizem« ali celo »katoliški verski fanatizem« pa je naravnost — »boljševizem!« — Bodi dovolj teh cvetk iz vrta gospoda Srebrniča.

Dalmacija in jugoslovanska misel

V žbeniški »Tribuni« čitamo: »Zopet se vrnejo časi jugoslovanskega navdušenja v Dalmaciji, kateri je tradicija čisto jugoslovanska, dasi je hrvatskemu plemenu dala zgodovino. Zrušili se bodo politični oltarji gotovih »predvodnikov« in končno bo uvidelo tudi navno ljudstvo, da je današnjica samo blef gotovih politikantov. Zadržale bodo zopet jugoslovanske zastave po hišah, kolibah in hribih širom Dalmacije. Jugoslovenstvo zopet nastopa in mora nastopati, ker to ni samo nacionalna potreba, marveč je to vprašanje »biti ali ne biti« našega naroda tostran in onstran Save in Drine. Brez Jugoslavije ni politične svobode ne samo našega naroda, marveč niti enega jugoslovanskega plemena. Skrajni čas je že, da bi se to uvidelo in razumelo!«

Pravilno stališče

Omenili smo že članek »Katolicizem, komunistizem in nacionalizem« v »Naši Misi«. Navajamo zaključek tega članka, ki pravilno označuje naše nacionalno stališče napram Rusiji: »Strašna tragedija, ki jo preživlja ruski narod, bo končala z zmago nacionalizma. O tem nas prepričuje neizprosnj razvoj, iz katerega počasi, a gotovo vsa jajo konture v strahotah preizkušene nove, napredne, nacionalne Rusije. V tej naši veri leži vzrok, da se ne oregavamo slepo za vsak udarec, ki ga pripravljajo proti Rusiji z namero teritorialnih osvojitvev nasprotniki Slovanstva. To so vprašanja, ki jih obravnavamo pod zgošnjivimi perspektivami in ne po načelih dnevnih politik. Proti ortodoksnim marksizem, ki že zdavnaj nimajo več mesta v Rusiji, ki so te se produkti ali bolj ostanek pokvarjene in prenašene zapadnjaške družbe ali bohemskih kavarniških omizij, postavljamo silo pravega nacionalizma, ki v svoji večini, prirodnosti in zdravju sam po sebi smeši te irealne karikature, kakor je sposoben, da odvrne od nas vse, kar nam je tuje in škodljivo.«

Kongres jugoslovanskih nacionalnih akademikov

V Zagrebu so se 2. t. m. sestali delegati onih akademskih društev, ki so člani Saveza jugoslovanskih nacionalnih akademskih organizacij, da pripravijo material za kongres in glavno skupščino Saveza. Sklenjeno je bilo, da se izvršni odbor na novo formira. V ta odbor so bili izvoljeni akademiki Vojislav Rajčević, Stanko Šušter, Stanislav Rapotec in Boško Stojanović. Takisto je bilo zaključeno, da bo kongres in glavna skupščina Saveza 21. in 22. marca v Sarajevu. Na beograjskem vseučilišču je bilo osnovano Udrženje jugoslovanskih studentov. Ustanovni občni zbor je bil 17. januarja. Za predsednika je bil izvoljen medicinar Tihomir Marković, za tajnika pa filozof Ljubomir Todorović.

Borzna poročila

Ovirk, 23. februarja. Beograd 10.—, Pariz 20.30, London 21.44, New York 438.25, Bruselj 73.575, Milan 23.08, Amsterdam 239.90, Berlin 176.20, Dunaj 78.30—81.80, Praga 15.26, Varšava 82.65, Bukarešta 3.35.

Pred odločitvijo v Vevčah

Stavka traja že nad deset tednov — Delavstvo upa, da se bo delo obnovilo v marec

Ljubljana, 23. februarja. Stavka v Vevčah traja že nad 10 tednov. Delavstvo je pričakovalo, da se bodo kmalu začela uspešna pogajanja in računalo je na naslombo javnosti in oblasti. Zdej nekateri smatirajo, da odločitev ni več daleč. Vselej popoldne je bilo sproti razgovorom delavstva v prosvetnem domu v Polju. Zborovanje je pokamalo, da je delavstvo še vedno odločno in da ga je še celo podpiral posiv podjetja, naj se javijo vsi, ki hočejo delati, pri podjetju do četrtka 25. t. m.

Posiv so Zdržene papirnice Vevče, Gorikane in Medvode d. d. izdale v soboto. V njem se predvsem sklicujejo, da je razvidno iz osebnih izjav delavstva v Gorikanih, da je število delavstva, ki čaka, da bi začeli delati po 1. decembra uveljavljenih delavskih pogojih, tako veliko, da v Gorikanih lahko začno obratovati v polnem obsegu, čim bodo naročili, in da ni rešitve trditve, da bi se delavstvo v Gorikanih pridruživlo stavki. Nadalje trdi podjetje, da prejema pisma iz Vevč in okolice in sklepa, da mnogo delavcev ni šlo v stavko iz lastnega nagiba. Zaradi tega — pravi podjetje v pozivu —, da bi ustreli onim, ki žele delati, pozivajo vse, ki so bili doslej zaposleni v vevški papirnici in ki so pripravljene delati po 1. decembra 1936 uveljavljenih delovnih pogojih, naj sporočijo svojo pripravljenost za delo, bodisi pisмено bodisi ustno.

Razen tega pa podjetje vabi tudi »delavce, ki so sposobni in ki so bili prejšnje odpuščeni ali ki doslej v tovarnah sploh niso bili zaposleni.« Vse one ki bi se javili, bi podjetje vodilo v evidenci in jih obvestilo o nadaljnjih ukrepih.

V drugem delu poziva podjetje upravičene delovne pogoje ki so stopili v veljavo 1. decembra lani ter pravi, da so plod večmesečnih razprav ter da se nikakor ne morejo izboljšati. »Ker sione na mejl skrajnega popuščanja.« Podjetje naglašja, da je izključeno, »da bi morebitna nova pogajanja kolikoli izpremenila delovne pogoje, posebno, ker so medse višje od onih, ki jih plačuje ostala papirna industrija in druga industrija v ljubljanski okolici.« Razen tega podjetje trdi, da medse papirniškega delavstva presegajo višino mezd, ki je določena po uredbi o minimalnih mezdah.

Končno podjetje navede, kakšne mezde bi imeli delavci. Višina teh mezd je seveda nižja od delavskih zahtev. Podjetje

omenja, da prispeva mnogo tudi v delavski pokojninski in preskrbovalni sklad. Kmalu bodo najbrž sklenili pogajanja, ki jih omenja tudi podjetje, ko govori, da bi se pri morebitnih pogajanjih delovni pogoji ne mogli izpremeniti. Delavstvo pa kljub vsemu hoče vztrajati in upa, da bo prišlo do odločitve v prihodnjih tednih ter da se bo delo začelo marca, stavke, ki bi trajale pri nas tako dolgo, so zelo redke. Pomisliti je treba tudi, da se je stavka začela pozimi, pred božičem, ko je še posebno težko vztrajati revnim ljudem brez službe. Prav zaradi tega delavstvo upa, da bo lahko vztrajalo še nadalje, ker je že konec najhušje zime. Delavstvo naglašja, da je slajšno ter pravi, da se ne bo prijavil nihče od doslej v Vevčah zaposlenih papirniških delavcev.

Zborovanje je vodil delavec Pangeršič. Dvorana je bila že številne zborovalce mnogo pretesna. Delavstvo je ogorčeno protestiralo proti pozivu podjetja in vsi govorniki so naglašali, da ne sme nihče verjeti objubam, ki bi ostale samo na papirju. Soglasno so sklenili, da se ne sme nihče prijaviti na delo pod pogoji, ki jih nudi podjetje. Nadalje je bilo sklenjeno, da zastopniki organizacij izročijo pismen odgovor podjetju. V tem odgovoru je med drugim rečeno: »Znano vam je, da obstaja pri delavstvu, ki je bilo zaposleno pri vas, strokovna organizacija. Ob priliki odgovora kolektivne pogodbe se je za pogajanja, ki so se nato vodila, sestavila tarfina komisija. Tarfina komisija obstoja še zdaj, ker ji delavstvo povsem zaupa pri nalogi, da sklene in podpiše kolektivno pogodbo. Delavstvo pa ogorčeno odklanja pozivanje posameznih delavcev, naj se prijavijo podjetju. Delavci smo vsi in pričakujemo, da bo podjetje čim prej pristopilo k pogajanjem za sklenitev kolektivne pogodbe in ureditev zavez, kakor smo zahtevali lani 15. decembra pisмено v obratni pisarni v Vevčah.«

Govorniki so se zahvalili darovalcem za živila in denarne prispevke. Delavstvu preskrbovalnemu oddelku za prehrano stavkujočih. Denarni podpora ne dajejo, pač pa so kupili vagon moke, ki je že pošla. Zdej nameravajo naročiti drugi vagon. Govorniki so se za strokovno komisijo predsednik Leskovšek, za stavkovni odbor L. Tomšič in končno Mazovič, ki je naglašal, kako zanimivo je, da se je papir pri nas poražil do 15%, plače bi se pa naj kljub temu še znižale za nad 10%.

Počastitev mučeni-kovega spomina

Ljubljana, 23. februarja. Ljubljana je danes pomnila na žrtve zločinov, ki so jih v letu 1936 v Sloveniji storili v vseh stotih Slovencev na Goriskem, Lojstom Bratuškem. Za mir in pokoj njegove plemenite duše je bila dani ob 7. v franciskanski cerkvi peto žana maša, ki so se udeležili poleg zastopnikov Sedeske družine predstavnikov emigrantskih društev Soče, Tabora, Kluba Primorke, novinarji, zastopniki kulturnih in humanitarnih društev in mnogo občanov, ne samo iz mesta, marveč tudi iz okolice. Žalno svečanost je močno povzdignila črna pregrajena katedrala, sredi cerkve, na katerem so plapolale prižgane sveče, dočim je v dušah vernikov znova zagorela vera, da žrtve, kakršne so zmogli doprinasiti bratje onstran meje, ne morejo ostati zaman.

Samo zato je moral v smrt naš narodni in kulturni delavec, Lj. Bratušek, ker je na božični večer prišel v cerkvi v Podgori božično pesem z zbranim narodom v slovenskem jeziku. Istega večera ga je napadla pobesnela duhal in mu dala strupa, ki je končno po 7 tednih v torek 16. t. m. terjaj smrt mladega, idealnega moža, soproga in očeta dveletne hčerke ter komaj 3 mesece starega deteta. Čuli smo danes iz ust duhovnika, kako je Herod pomoril nedolžne otroke, a še živi novi Herod, ki iz teme mori otroke tlačenega naroda. A živi Bog, ki dobro plačuje in hudo kaznuje... Če ne danes, jutri. Mučeničnik Lj. Bratušek, ki je tako ljubil pesem, je moral umreti brez nje in je bil tudi pokopan počasi, ne da bi stal ob grobu na pokopališču kdo, ki bi potolil za njim solzo. Ponoči so ukradli truplo njegovim domačinom in ljudstvu ter ga zagrebli. Toda zavedajo naj se: »Seme mora biti vsejano, da požene nov sad.« Je zaključil duhovnik poveljujoč spomin pokojnega Lj. Bratuška, ki je moral umreti samo zato, ker je v cerkvi bil slovensko pesem Bogu s slovenskimi ljudmi.

Novinarji gostje čehoslovaškega konzula

Ljubljana, 23. februarja. Ljubljanske novinarje je prijetno presenetilo vabilo za sprejem pri ljubljanskem diplomatskem predstavniku čehoslovaške republike v Ljubljani g. Stanislava Miňovskega in njegove gospe, kista ga priredila v nedeljo zvečer v svojih reprezentativnih prostorih na Erjavčevi cesti. Novinarji so se odzvali v velikem številu. Prišli so predstavniki konzorcijev, glavni uredniki in resorni uredniki ter poročevalci, katere je vee ljubezno sprejel g. konzul z gospo. Predstavil nam je tudi trgovskega atašea g. Martineka, ki se je posebno živo razgovarjal z uredniki gospodarskega resora urednikov. Vabilu so se odzvali tudi poročevalci zagrebških in beograjskih listov iz Ljubljane.

Gospa Jela Miňovska je neumorno strgala in svojo naravno ljubeznostjo ustvarila prijetno razpoloženje domačnosti, saj je Srbinica iz Srema, kjer je gostoljubje še živa narodna vrednota. G. konzul je bil očitno zadovoljen, da so se novinarji v tolikem številu odzvali vabilu in s tem dokazali, kako ga spoštujejo in kako živno so simpatije, ki jih goje predstavniki našega tiska do naroda in države, katere zastopnik je v Ljubljani. Posebno domač in prisrčen je bil pogovor z gospodom konzulom tudi zaradi tega, ker smo se z njim lahko v arhiviranih pomenili. G. konzul se živo zanima za vse kulturno, socialno in politično dogajanje pri nas. Na posebnem večeru, ki ga je priredil za novinarje, so mu predstavniki našega tiska znova dokazali, da naša čustva do bratske republike in njegove osebe, ki se ob raznih prilikah izražajo, niso samo formalnost, temveč koreninijo v pristnem, že tradicionalnem prijateljskem in bratskem odnosu med nami in Čehoslovaki.

Vpokožitev zasluznega šolnika

Škofja Loka, 23. februarja. Šolski nadzornik g. Vinko Zahradnik je stopil v pokoj. Po dobrih 30 letih uspešnega šolskega in izvenskega delovanja se je umaknil s prosvetno šolskega področja, ki je zarezal v prosvetno njivo škofjeloškega okraja globoko brazdo. Nadzornik g. Zahradnik je deloval v Škofji Loki od l. 1904. Le dobri dve leti — prvo na Dobovcu in drugo v Zgodnji Šiški — je služboval kot učitelj drugod, potem pa je preživljal med nami, v prijetni in nepretrgani leti svojega učiteljskega, dokler ni prevzel mesta šolskega upravitelja in z ustanovitvijo srske šolne uprave šolskega nadzornika.

Malokatero osebnost škofjeloške javnosti smo imeli in imamo priliko videti pri javnem delu tako pogosto, kakor g. Zahradnik. Školarji ni v Škofji Loki družava, ki bi, ne bi v njem sodelovali. Predvsem se je svedel pokazala njegova vseokoli oločna narodna misel pri Sokolu, ki mu je bil najvrednejši sodelavec, dokler mu ni sledil zapuščala šolskega mesta podoklasta. Brata Zahradnika vidimo pri pevecih (pevovodja), med orkestrirani pri gospodarskih akcijah Sokola, pri stavbenem odboru za gradnjo doma, kot tajnika in prosvetarja. Društvena kronika nikoli ne bo mogla izbrisati neveljnih zaslug, ki si jih je pridobil br. Zahradnik kot Sokol. Odgovornost in napor službe sta ga sicer zadržala leta odtegnila toliko aktivnosti, zato pa je popeljal pri Tujko prometnemu društvu, ki mu je neumoren predsednik.

Kakor je bilo njegovo delovanje uspešno javno šolo, tako ostane njegovo ime zapisano tudi v razvoju šolskega in škofjeloškega okraja. Bil je prvi samostojen nadzornik tega okraja. In 27. let je sklenel administrativno in razvojno na njegovih pobudah. Vsega protovo ni mogel doseči — a marveč je. V njegovo dobo opredeljeno znanje šolskega brata v Škofji Loki odpravljanje raznih vzporednic, akcije za zmanjšanje vrhu in še druge dela, ki kažejo, da je zavzemal odgovorno mesto prosvetnega referenta, ki se je dobro zavedal svojih dolžnosti in nalog. To pa je le zunanja slika njegovega pa nam pove, da sta bila pouk in vzgoja po načelih, ki jih je izražal naša narodna blaznonska Viteški križi.

Zdej g. nadzornik Zahradnik odhaja! Ni pa to slovo, saj smo globoko prepričani, da ga bo usoda še dolgo let obranila sredi sredi vevne, ki ga je zapisalo med naše najsposobnejše nacionalne delavce.

V pokopu mu želimo mnogo zadovoljstva in uspehov!

Slavko Tomerlin razstavlja

Ljubljana, 23. februarja. Slavonac Slavko Tomerlin, ki živi že 10 let v Zagrebu, je že peti gost Jakopičevega paviljona. Pred tednom dni je zadnjič razstavljal svoje slike v Ljubljani, kjer je sodeloval pri razstavi okrog 80 novih del, večinoma pokrajin in kompozicij z juga in zagrebške okolice. Razstavo bo imel od prlo do 2. marca. Otvoril jo je v nedeljo ob navzočnosti nekaterih predstavnikov naše javnosti.

Slavko Tomerlin je mojster v slikanju pokrajinskih tihoti. Najbolj prepričevalno so slike morja in pečin, jadrnice in valov, ki jih je prinesel z otoka Krka. Kot slikar je izrazil naturalist, priroda je zanj zakon, zanima se za vse njene lepote, vidi sploh samo lepe strani v soncu se kopajoče pokrajine in življenja. Velikim kompozicijam se ne tako kot kakor manjšim intimnim izrezom iz južnih pokrajin. Opozorimo naj na slike z naslovi Jadrnice, Sončen zahod, Ladje mirujejo, Prozorna voda, Rdeče skale, Brv čez ribnik itd. Kažejo slikarski talent, ki se ne udnja nobeni modri, marveč skuša domneti bistvo lepote v prirodi, kakršna je v resnici. Slike kažejo tudi veliko slikarjevo spretnost in reševanju najtežavnih slikarskih problemov. Tomerlin je potrpežljiv, delaven in vztrajen iskalec lepote v prirodi. Zanimajo ga podrobnosti, katere odobni slikarji obidejo z improvizacijo. Ravno v tem delu ima največ uspeha in je najbolj prepričevalen.

Slavko Tomerlin sameva v paviljonu in si krajša čas z risanjem konjčev ter čaka na obiskovalce. Naše občinstvo naj ne hodi mimo te razstave, katere obisk je še omo gočen z zelo nizko vstopnino. Naj izkaže z obiskom svoje priznanje slikarju, ki je skoro men in ima dobro voljo ter nudi z nekaterimi svojimi deli občinstvu svojevrsten umetniški užitek.

Gasilska četa na Trebiji

Poljane, 22. februarja. Tudi Trebija v Poljanski dolini je dobila časno četno upravo. Prejšnjo nedeljo bi se bila morala vseliti skupščina, o njej je bilo obveščeno vse članstvo, a zadnji hip je bila zopet odpuščena tako, da četa še ni prišla do stalne uprave. Delo stare četne uprave je bilo izredno plodno in uspešno ter naravnost vzpodbudno lep primer, kaj vse zmoreta ljubljana in delavstvo četa na Trebiji je bila ustanovljena l. 1933 in je že splošno natekla na težko tako, da je vse delo obviselo le na enih ramenih... A nič zato, kajti stara uprava je v treh tednih postavila nov Gasilski dom, ki je najboljši dokaz njenih prizadevanj. Doma so napravili naerte za Gasilski dom, omislili so si prostorno dvorano in gledališči oder, opravljeni je bilo nad 2000 ur prostovoljnega dela in nešteto voženj, naokrog se je nabiral les in lani se je dom postavil. Vrh vsega so člani iz svojih bornih sredstev zbrali za Din 20.000 posojila, kar nad vse zgovorno priča o globoki ljubljani članstva do gasilstva.

V novem domu se je takoj pojavilo življenje, prirejenih je bilo več iger, družabnih prireditev itd. Trebija, ki je bila prvotno brez društvenega življenja, se je nenkrat zbudila iz letargije in pričela delati. Vsekar do razumel, da je terjalo delo ogromnih naporov, pa je zato članstvo tem bolj nemilo dimnila vest, da je stara četna uprava razrešena in imenovana druga, pod okoliščinami, ki ni, da bo o njih pisali. Članstvo si redne skupščine zelo želi in je bila prav zato, ker je začasna uprava skupščino preločila, vložena pri tožba na pristojno mesto. Vsi trezno misleči ljudje si žele, da bi pričela gasilska četa čim prej z rednim delom, v vodstvo pa epadajo moške, ki o njih ne more biti dvoma, da ne bi posvečali vse svoje ljubljani društvu, ki služi nepolitico svojem bližnjemu.

Koncert slovenske duhovne pesmi

Ljubljana, 23. februarja. Kakor smo že sporočili, bo 1. marca v veliki dvorani Uniona koncert slovenske duhovne narodne pesmi. Ta koncert bo izvajal Akademski pevski zbor pod vodstvom g. Franeeta Marolta. Skrbno izbira program bo poslušalstvu tudi to pot nudil užitek, ki ga je bilo vajeno že od prejšnjih nastopov naših popularnih akademikov- pevcev. Uvedel nas bo v glasbeno tvornost našega rojaka Jakoba Gallusa, v tvornost, ki jo Slovenci kar samostojno malo poznamo. Njegovo kompozicijo so sijajno in pač ne zaslužijo, da bi jih pustili kar tako v nemar. Drugi narodni poznajo dela svojih velikih mojst, leto za leto posvečajo njihovi umetnosti koncerte večere; občinstvo so tam kulturni delavci že tako dobro vzgojili, da zanj religiozna glasba ne predstavlja nikdar kamena spodlitke, marveč jo hodijo poslušati množice z isto pieteto kot druga dela slovenskega umetnika. Če počemo biti stari-rokopisneži, moramo z istim plemenitim razumevanjem in z enako zrelost, ne malenkostnim ozkornim motriti tudi dela našega velikega mojstra Gallusa, s pastizim splošnavam prikljubiti častitljivim, resnim glasovom Trubarja in Bohoriča.

Koncert 1. maja naj bo večer, ki bo med auditorijem našel vse prave Slovence brez razlike v političnih naziranjih, vse one ljudi, ki so prišli, da prikljubno starim plemenitim slovenskim tvorcem naše duhovne slovenske pesmi. Predprodaja vstopnic se je že pričela in sicer pri blagajni tina »Unione in to: sodeh od 40 Din navzdol, stopnja pa po 7 Din. Dijaška stopnja so na razpolago samo pri univ. vrtarju po 5 Din. Priporočamo, da si interese št. v predprodaji prebrste vstopnice, ker je prihodnja velika udeležba.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 23. februarja, katoličani: Peter Damjan.

DANASNJE PRIREDITVE:

KINO MATICA: Ziegfeld — kralj žena. KINO IDEAL: V džungli (Harry Niel). KINO SLOGA: Vaški zdravnik. KINO UNION: Cvetje iz Nice. Priredoslovno društvo: Predavanja docenta dr. Ivana Matka o pomenu vitaminov za človeški organizem ob 20. v dvorani Delavske zbornice.

Združenje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov: predavanja g. Alfreda Leslina o lastnostih, prednostih in uporabi jeklenih zagatnih sten s posebnim ozirom na Hoerschov sistem ob 20. v mali Filharmonični dvorani.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočvar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste — Zaloška cesta.

Uzgod sita

Urednik, ki ima škarje v rokah in koš ob strani, bi lahko pisal zanimive knjige. S pridom bi lahko zbiral recimo naše narodno blago na literarnem, jezikovnem, političnem ali katerikoli drugem polju in bi mu skrbeli za bogate vire gradiva v najzadnejši meri dopisniki z dežele. Ti znajo vsaki zasakati in opisati stvar tako, da urednik ne ve, kako bi jo zasakal, da bi bila kolikor toliko v redu.

Ce napiše dopisnik, da je ognjen element uničil kozolec, bi mu človek še ne zameril, čeprav kmetje nobenih ognjenih elementov razen požara ne poznajo. Malo bolj nerodno je pa, če napiše učitelj mladine, da je »neznani zlikovec z mnogimi vbojilji umoril nesečo kozo.« Slišal je sicer izraz breja, pa mu ni bil všeč, češ, da je pretrd in da moti spoštovanje ženskega spola. Ali pa poroča dopisnik z dežele o porodu v stranišču in ne pravi samo, da je zšla tja štorjka, temveč da so šensko prišli štorljini krepilji. Uboga štorjka, kdo bi ji sodil tako krvoččnost, da napada ženske s krepilji, in povzbuže v stranišču!

Iz Celja

—c Šahovski dvomatch, ki sta ga igrala v nedeljo popoldne v Narodnem domu moštvo Celjskega šahovskega kluba in društvo jugoslovenskih srednješolcev »Sloga« v Celju, se je končal z zmago Celjskega šahovskega kluba v razmerju 6 in pol proti 4 in pol.

—c Objava vojne razporeda. Mestno poglavarstvo v Celju razglasa: Objava vojne razporeda vojaškim obveznikom in dajalcem živine in vozil se v Celju do slej ni vedno izvršila tako, kakor to predvidevajo predpisi in odredbe vojaških oblastev. Veliko število obveznikov se ne odziva ob dnevih določenih za sporočitev vojne razporeda ter se jih mora večkrat pozvati, da se jim sporočijo vojni razporedi. Ne upoštevajo se tudi predpisi o prijavi pri odhodu iz občine in prihodu v novo občino. Vsa dosejana opozorila mestnega poglavarstva niso doslej dosegla zadovoljivega uspeha. Zaradi tega se izdaja na osnovi čl. 67. zakona o notranji upravi v zvezi z uredbo o vojaški disciplini naslednja naredba: 1. Vsak vojni obveznik se mora po odsluženju kadrovskega roka javiti po prihodu v občino stalnega bivališča najdalje v treh dneh pri občini. 2. Vsak vojni obveznik je dolžan predhodno javiti občini svoj odhod iz občine, če traja odsotnost dalje od 30 dni. 3. Ob prihodu v novo občino se mora vojni obveznik javiti pri tej občini, če traja stalno aličasno bivanje v njej dalje kakor 5 dni. 4. Vsak vojni obveznik in vsak dajalec živine in vozil se mora odzvati pozivu občine, da se javi v določenem času na določenem mestu zaradi sporočitve vojne razporeda. Morebitne razloge, ki upravičujejo izostanek, je takoj javiti občini, čim ti nastanejo. Velika oddaljenost od kraja, kjer se objavlja vojni razpored, in slaba vreme nista utemeljeni razlog za izostanek. Obvezniki ne smejo pošiljati k objavi razporeda na mestno zbirališče svojih sorodnikov ali prijateljev (brez upravičenega razloga) tudi dajalci živine in vozil ne smejo pošiljati svojih namestnikov k objavi razporeda. 5. Dajalec živine in vozil mora vsako spremembo o stanju za vojaško službo sposobne živine odnomo vozil, nastale s prodajo ali nakupom, takoj prijaviti občini. Prekrške te navedbe bo mestno poglavarstvo kaznovalo po čl. 69. zakona o notranji upravi, ne glede na disciplinsko ali kazensko odgovornost po vojaških ali civilnih zakonih in uredbah, z denarno kaznijo od 10 do 500 dinarjev odnomo ob neplačilu denarnikazni v određenem roku z zaplomo od 1 do 10 dni. Denarne kazni gredo v korist državne blagajne. Ta naredba stopi v veljavo z objavo v občini.

Iz Trbovelj

— Nov krajevni odbor Legije koroških borcev. Včeraj se je vsrli tukaj ustanovni občni zbor Legije koroških borcev — krajevni odbor Trbovelj. Po uvođenih besedah je predsednik pripravljalega odbora pozdravil vse navzoče, posebno pa tovariše delegate glavnega odbora iz Ljubljane. Gospod Staudemger je podal vse potek organiziranja del za ustanovitev krajevnega organizacije. Po njegovem poročilu je pozdravil zbor predsednik glavnega odbora pokrovnik Andrejka, ki se je zahvalil za vse delo za ustanovitev krajevnega organizacije, posebno tov. Staudemgerja in tov. dr. Jensterja. Pozval jih je za nadaljnje resno tovariško in složno delo, ter jim želel obilo uspeha. V imenu krajevnega organizacije Kranjska gora je predčital pozdravno pismo njenega predsednika tov. Seifmanna g. Omatj Ciril. Po sprejetju pravil se je prešlo na izvolitev odbora ter je bila soglešno sprejeta lista z naslovom g. Četkum, rudniškim stavbnikom in tajnikom Staudemgerjem. Tako se je zbor v popolnem soglasju vseh navzočih članov odločil za pravo in tovariško delo za procvit svoje organizacije in v čast vse domovine.

BRODOLOMCI

— Ouj meni diti no šunki. — Torej ava najbrž še pri Sandvichskih otokih.

Naše železniško gospodarstvo

Zanimivo predavanje predsednika UJNZB ing. Stanka Rogliča

Ljubljana, 23. februarja. V dvorani »Sloga«, v poslopu železniške direkcije, se je snoci vršilo pred številnimi poslušalci, med katerimi je bilo zlasti veliko zastopnikov našega gospodarskega življenja, že dalje časa napovedano, izredno zanimivo predavanje odličnega železniškega strokovnjaka in predsednika Oblastnega odbora UJNZB g. ing. Stanka Rogliča. Predavatelj je podal v izčrpnih izjavah celotno sliko našega železniškega gospodarstva ter govoril posebej o obremenitvi in izkoriščenosti železniških prog v državi.

Gospodarska kriza, ki je zajela vse naše državno življenje, sili vsakogar, da razmisli o vzrokih teh pojavov. Veliko vlogo igrajo pri tem železnice, ki so največje gospodarsko tehnično podjetje v državi in vsled tega največ vplivajo na razvoj gospodarskih razmer.

Vse študije o železniškem prometu so radi gospodarske važnosti istega umestne in vsak pripomoček za izsleditev pravega stanja je dobrodošel. Kot takega se mora smatrati tudi kartogram »Obremenitev žel. prog. Jugoslavije v l. 1935«, ki ga je izdelal in založil oblastni odbor in ki je služil pri predavanju v laglje razumevanje občinstvu. Kartogram je prikazal v glavnem temeljni ustroj jugoslovenske železniške mreže in obseg prometa na istih. Že na prvi pogled je opazno, da raste železniški promet od jugovzhoda proti severozahodu države. Na podlagi tega je zaključiti, da je intenzivnost prometnega življenja največja v stiku z osrednjo Evropo. Zgledovaneje prometa proti severozahodu je pripisati dejstvu, da je gospodarsko življenje v teh krajih močnejše razvito nego v južnih pokrajinah. Iz vsega sledi, da je naš promet izvedine suhozemni promet in da je le manjši del vezan na morje. Ker imamo že danes sedem železniških zvez z morjem (Sušak, Split, Šibenik, Metković, Dubrovnik, Zelenika in Bar) je promet proti odnomo od morja, zankrat v manjšini.

Proge v Sloveniji izkazuje veliko obremenitev, a se je na podlagi netočne državne statistike moglo na progi Ljubljana-Jesenice ukiniti nočni promet in s tem reducirati potrebno osebje. Če primerjamo promet na tej progi z onim na nekaterih progah v tujini, vidimo, da je obremenitev neprekinjeno noč in dan, se more za kajeti, da je bila ukinitve nočnega prometa na progi Ljubljana-Jesenice depasirana in tudi krivična.

VAŽNOST DRUGEGA TIRA NA PROGI ZIDANI MOST—ZAGREB

Pri progi Zidani most—Zagreb pada v oči dejstvo, da je ta proga enotima in obremenjena z 5,7 milijoni bruto ton na 1 km, medtem ko so nekatere dvotirne proge slabše obremenjene. Predavatelj je našel številke in podatke iz katerih sledi, da je proga Zidani most—Zagreb prenasajena, a po drugi strani so mnoge dvotirne proge neizkoriščene. Na imenovani progi je vsakekar nujno položiti še drugi tir. To posebno radi tega, ker se pretežno del mednarodnega tovornega in osebnega prometa balkanskih držav z onimi osrednje in zapadne Evrope razvija na tej progi. Potrebni drugi tir so predvidevali že projektanti te proge pred 70 leti. Polotisk drugega tira bi stala okoli 70 milijonov dinarjev. V primeru z izdatki, ki si jih je imelo, da se je vseselo Beograd s Pankovim s velikim dunavskim mostom, kar je znašalo 360 milijonov in pol, so izdatki za opozbitve 70 km dolge proge od Zid. m.

do Zagb. za prvorazredni mednarodni promet malenkostni. V tem slučaju gre za interese vseh balkanskih in srednjeevropskih držav, medtem ko ima pančevski most le lokalni pomen za vez Šumadije z Banatom. Lokalnost tega mosta je podčrtana že z dejstvom, da se za boljšo zvezo Jugoslavije z Rumunijo projektira še en tak most blizu Brze Palanke.

GLAVNA CENTRALNA DELAVNICA V KRALJEVU

Vzdrževanje lokomotivnega in vozovnega parka je danes sorazmerno porazdeljeno na vse pokrajine države. Glavne železniške delavnice so za popravila in vzdrževanje voznega parka v Mariboru (1800 uslužb.) Zagrebu (1800 uslužb.) Sarajevu (1800 Nisu (1800) Smederevnu (600) in Petrogradu (800). Ta razdelba vzdrževanja je posledica bivših razmer pre l. 1918. Pozneje pa se je pričelo misliti na centralizacijo vseh glavnih vzdrževalnih del. Izbira kraja za centralno delavnico je padla na Kraljevo, ki leži na križišču ozkotirne proge Stalaž—Čačak in nove normalnotirne proge Lapovo—Kraljevo—Mitroviča—Skoplje. Delavnica je danes deloma že v pogonu iz reparacijskih dajatev, bo pa sčasoma zaposlila do 6000 uslužbencev, kar bo imejo za posledico čez polovico redukcije vseh starih glavnih delavnic. Ekonomija dela vsakekar govori za centralizacijo tehničnega obrata, s staljša zemljepisna lege, razsvirtenosti in gostote prometa je pa kraj Kraljevo zaznamovati kot na periferiji ležeč in je potrebno postaviti, da je s staljša, transportnih stroškov najugodnejša lege v bližini Slav. Broda. S periferno lego cent. delavnice bo storjenih mnogo mrtvih težjih pošiljk lokomotiv, voz l. t. d. sraven bodo pa prizadeti kraji, kjer bo reducirano osebje.

DRUGOD OSEBJA PREVEČ, PRI NAS PREMALO

Predavatelj je nato orisal zveze notranjosti države z morjem, železniška zveza z Rumunijo, Bolgarijo, Grčijo in Albanijo, porast naše železniške mreže v dolžini in odstotkih ki so pravilni glede na celoto a ne na posamezna območja, omenjal proge, ki so v gradnji in podal pregled storilnosti in obremenitve prog glede na število uslužbencev. Ako se postavi državno povprečnost specifične obremenitve 1 km proge kot mejo med aktivnostjo in pasivnostjo posameznih prog, potem se mora dosledno izvajati, da sta direkcija v Ljubljani in Zagrebu aktivni, ostale tri pa pasivne. Glede specifičnega denarnega donosa na 1 uslužbenca sta pa aktivni direkciji v Ljubljani in Subotici. Sarajevska direkcija n. pr. more kriti iz svojih dohodkov samo plače za osebje vse druge izdatke se krije iz dohodkov drugih direkcij. Iz vsega pregleda tabele o obremenitvi in izkoriščenosti prog ter osebja izhaja, da je potrebno izvršiti tudi številne preureditve uslužbencev med posameznimi direkcijami in sicer zmanjšati število uslužbencev v območju direkcij Sarajevu ter Beogradu in povečati v oblasti direkcije Ljubljana. Zmanjšanje števila osebja se more izvršiti s tem, da se na malo prometnih progah ukine nočni promet, reducirajo število dnevnih potniških vlakov, na malo slabo obremenjenih progah (Skoplje—Čačak) dnevni promet spremenijo v tedenski in da se ukinejo nerentabilna postajališča, ki jih je v nerentabilnosti država prevzela, pri nas pa premalo.

DNEVNE VESTI

Konferenca v ministru za telesno vzgojo naroda. V nedeljo je bila v Beogradu konferenca o osnutku zakona o telesni vzgoji naroda. Če bodo sprejete v osnutku vse pripombe sportnih zvez, bo v bodoče ustanovljena avtonomna privatna inštitucija vseh sportnih organizacij. To pa je velja za Jugoslovanske olimpijske odbore. To vprašanje se ni urejalo, ker je član mednarodnega odbora Društvo odločno nastopil proti predlogu, da bi se z JOO postopalo tako kakor z drugimi organizacijami, dočim zahtevajo vse sportne zveze, naj se postopa z vrhovno olimpijsko organizacijo enako kakor z njimi. Vprašanje našega olimpijskega odbora se bo obravnavalo na posebnih konferencah za telesno vzgojo naroda. S tem se pa samo zavlačujejo naše priprave za XII. olimpiado.

Diplomirana sta bila na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. France Artak iz Pivkove in Boris Tušek iz Ormoža. Čestitamo!

Zavarovanje delavcev in nameščencev v decembru 1936. Lani v decembru je bilo zavarovanih v naši državi pri Okrožnih uradih 635.499 delavcev in nameščencev, od teh 460.473 moških in 175.026 žensk. V primerjavi z novembrom je nazadnje število zavarovancev za 21.463, v primerjavi z decembrom predlanskega leta pa poskočilo za 64.061. V primerjavi s predlanskim letom izkazuje porast gradnje železnice, cest in novih naprav in sicer 8883, tekstilna industrija za 7297, gradnje nad zemljo pa za 5991. Padec števila zavarovancev izkazuje kemična industrija (472) ter denarni zavodi in zavarovalnice (307). V primerjavi z decembrom predlanskega leta izkazuje največji absolutni porast zaposlitve OUZO v Beogradu (9798), za njim OUZO v Ljubljani (8386) in v Zagrebu (6824). Povprečna zavarovalna mezla je znašala 21.80 Din in je poskočila v primerjavi s predlanskim letom za 32 par, v primerjavi z novembrom lanskega leta je pa padla za 24 par. Celokupna zavarovalna mezla je znašala 346.33 milijonov proti 362.01 milijonom v novembru oziroma 306.91 milijonom v decembru 1935.

KINO SLOGA
VASKI ZDRAVNIK
Napeta drama, polna romantike, sodelovanjem „KANADSKIH PETORČK“
Jean Herscholt, June Lang.
Film je v nemškem jeziku!

MATICA
Danes poslednjič!
Prekrasna operetna revija
ZIEGFELD KRALJ ZENA
William Powell — Myrna Loy — Luise Rainer
Radi ogromne dolžine filma predstave ob 16., 18.30 in 21.25

UNION
Vesela opereta, polna sladkih melodij
CVETJE IZ NICE
Erna Sack — Paul Kemp, Jane Tilden.
Predstave v drugih kinih razen Matice ob 16., 19.15 in 21.15

Dom na Poljevaru — Sukljetov dom. Odbor SK Polja je imel sredi v restavraciji Slanič zahvalo za blagopokojnim predsednikom ing. Milanom Sukljetom. V odlični otvorili je govoril Zveze industrijalcev g. dr. Adolf Gola. V toplih, prijetnih besedah se je spominjal umrlega predsednika, ki si je postavil za lep dom na Poljevaru trajen spomenik. Ta spomenik moramo čuvati in ohraniti, nadaljevali moramo po nepozabnem pokojniku započeto delo in delati tako, kakor smo dolžni njegovemu svetlemu spominu. Sledenje je bilo predlagati izrednemu obnemu zboru ki bo v ponedeljek, 8. marca, naj se imenuje dom na Poljevaru Sukljetov dom. Ustanovljen bo tudi Sukljetov kreditni fond, da se bo lahko delo za Dolenjsko nadaljevalo.

Kongres natarkejev. Danes se je pričel v Splitu kongres natarkejev iz vse države, če večeraj jutraj so prišli v Split člani centralne uprave iz Beograda in mnogi delegati. Sredi je bila predkonferenca.

Za razširjenje pokojniškega zavarovanja privatnih nameščencev. V nedeljo je bil v Splitu obliži zbor podružnice Zveze privatnih nameščencev. Sprejeta je bila resolucija, ki se v nji zahteva razširjenje pokojniškega zavarovanja privatnih nameščencev na vsa država, zakon o obveznem zavarovanju nameščencev in delavcev za primer brezposelnosti, znižanje poedinih bremen in odteglajev od plače ter ukinitve kuluka in drugih obdinskih bremen.

Za sodelovanje vseh prosvetnih društev v državi. V Novem Sadu je bila v nedeljo večer seja književnega odbora in književnega sveta Matice Srpske. Sprejeta je bil predlog prosvetnega društva Prosvjeta v Sarajevu o sodelovanju vseh prosvetnih društev v državi. V kratkem naj bi se ustanovila centralna organizacija vseh prosvetnih društev. O tem se bo razpravljalo na konferenci v Sarajevu.

Esperanto v službi tujkopolrometne propagande. Kakor smo že poročali, so začeli ljubljanski esperantisti izdajati prvi esperantski mesečnik »Naj vizagjo«, katerega prva številka je bila posvečena Sloveniji, druga številka, ki je pravkar izšla, pa je posvečena mestu Ljubljani. Vsebuje članek Minke Komanove »Ljubljana, la koro de Slovenio« (Ljubljana-srce Slovenije), članek Dore Zvanove »iz okolice Ljubljane«, prinaša nadaljevanje razprave dr. Gosarja »O družbi«, razpravo A. Steriata, »Kako bi človeštvo doseglo splošno razorožitev?«, dve pesmi D. Vahna, ter več krasnih slik o Ljubljani. Prinaša pa tudi portrete g. bana, pomočnika g. bana, g. župana in podžupana ter dr. Mar. na, predsednika Zveze za tujski promet. Revijo urejuje Damjan Vahen, izdaja pa jo konzorcijski stan ooleto samo Din 10. Kakor smo obveščeni, bo tretja številka posvečena mestu Kamniku in lepota Kamniških planin.

Prirodopis rastlinstva za nižje razrede srednjih šol prof. Fr. Kapusa je izšel v 4. izdaji. Novi učbenik je metodično urejen točno po veljavnem učnem načrtu in ima v tekstu 253 slik velikega formata poleg 8 podob v barvotisku. Preurejen je

tudi odstavek o herbariju. Knjiga je bila odobrena z odlokom ministrstva prosvete S. n. br. 46399 od 14. XII. 1936 in stane Din 48. Založba: knjižarna Kleinmayr & Bamberg, Ljubljana, Miklošičeva c. 16.

Vreme. Vremeška napoved pravi, da bo naslednje dni, dočim večeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 14, v Skoplju in Splitu 13, v Mariboru in Zagrebu 11, v Ljubljani 10,2, v Sarajevu 6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 742.6, temperatura je znašala 3.4.

Brezdrna sinova. Kmet Ivo Svetlar in vasi Turjanščini srez Otočec je bil v Ameriki, kjer je služil pri delu. Kupil je lepo posvetno v vasi Bjala Reka blizu Plitvice, da bi lahko v miru preživel jesen svojega življenja. Moč je star adaj 90 let. Njegova sinova Savo in Nikola ter sinova Janja so pa mislili drugače. Zaprli so starca v klet, kjer je silno trpel. Pušili so ga namreč lakotno in željno, da bi se ga žimprej odrekli. Končno so svabili za nečloveško početje sinov orožniki, ki so ubogega starca rešili trpljenja. Štiri mesece je preživel nesrečen v kleti in jesti so mu dali samo enkrat na teden.

O črtilcah bo predaval gospa Andreja Ključenko pod okriljem podružnice »Sadj. in vrt. društva« jutri, 24. t. m. ob 19. uri v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi. Vstop je prost vsem ljubiteljem rož.

119letni starci umrli. V Banjatu ki je umrl najstarejši prebivalec vrbske banovine slastičar Nuro Halilović, star 119 let. Rojen je bil v Albaniji in v Banjaluki je preživel pred 40 leti.

Zopet trgovina z dekleti v Zagrebu. Zagrebška policija je zopet odkrila trgovino z dekleti. Na policijo je prišla sobarica Vekoslava Košek in povedala, da je izgubila njena sestra Apolonija Bosner. Baje jo je odpeljal na Sušak eleganten gospod, češ da dobi tam dobro službo. Izdajal se je za zdravnika. Tako je spravil na Sušak še osem deklet, in policija domneva, da gre v vseh primerih za trgovino z dekleti.

Velika afera v Crikvenici. Beograjska »Pravda« poroča iz Crikvenice, da je uverjena preiskava v zadnji velike finančne afe, ki naj bi bili v njo zapleteni ugledni crikvenički meščani. Država je baje za 6.000.000 oškodovana. Finančno ministertvo je naročilo banški upravi v Crikvenici naj zasvo vse preiskave in neprimernosti v aferi zapletenih Crikveničanov.

Iz Ljubljane

Iz Viharne jutro nad Ljubljano. V jutranjih urah nas je presenetila silna ploha, proti kateri ni pomagal ne dežnik, ne plašč. Ljudje, ki so bili prisiljeni iti po svojih opravkih, so bili premočeni do kože. Žrtve neurja so bili tudi dijaši in dijakinje, ki jim premočenost peturno sedenje v šoli gotovo ne bi koristilo. Zato je bil direktor neke ljubljanske šole toliko uvidel, da je poslal svoje gojence domov, da se preoblečejo. Iz tega primera lahko vidimo očetovsko skrb, s katero skrbi direktor za svoje gojence in gojence.

Stavba delavnost oz. Včeraj so začeli delati na stavbi vseučiliške knjižnice. Tudi v Ljubljani, delajo v manjšem obsegu. Procei stavbnih delavcev je pa zaposlenih tudi na manjših stavbah. Izmed večjih stavbniških del, ki so se začela, lesem, počiva še delo pri Delavskem domu in šolski polikliniki. Nekaj delavcev je zaposlenih tudi že pri novem paviljonu v splošni bolnici.

Trije gde. Brandlove, ki je komaj prišel s turneje po Avstriji in Nemčiji je sedaj na Dunaju in bo še pred Ljubljano dal nekaj koncertov v Avstriji. 24. t. m. bo v Celovcu, 26. v Ljubljani, 27. v Mariboru, od koder gre zopet na Dunaj. V marju so povabljeni umetnice ponovno na daljši turneji po Nemčiji. Ocenja je bila posod odlična. Thüringer Allgemeine Zeitung poroča iz Erfurta: Umetnice so se izkazale kot odlično vgrana godalna skupina, prežeta z duhom čiste komornoglasbene skupnosti. Innsbrucker Nachrichten: vee večer se je sam po sebi začel v močan vti.

Praktični učiteljski izpiti na dr. učiteljski šoli v Ljubljani se bodo v ponedeljeku začeli v petek 9. aprila 1937 ob 8. uri dopoldne. Kandidatje naj svoje pravilno opremljene prošnje za pristupitev k izpitu vlože uradnim putem pravčasno, tako, da bodo vsi do 3. aprila v rokah uradnega odbora, sami pa naj se zglasijo pri ure pred začetkom izpita v direktorjevi pisarni. Zakasnele prošnje kakor tudi zamudniki pridejo v poštev šele za prihodnji izpitni rok v oktobru 1937. Posebna obveščila se kandidatom ne bodo razpošiljala. Ravateljstvo.

Foto večer SPD. V četrtek 25. t. m. ob 20. uri predi SPD foto večer v svoji društveni temnici na Aleksandrovi cesti 4. Predaval bo g. prof. Ravnik Janko o fotografiranju ter predavanju s praktičnimi poskusi. Vabljeni so vsi planični foto amaterji. Člani SPD. članom je vedno na razpolago temnica s svojim izbornim povečevalnim aparatom. Poset foto temnice je za člana SPD brezplačen, ter so tudi na razpolago glavne kemikali je za razvijanje in fiksiranje.

Ljubljanska filharmonija priredi svoj redni IV. simfonični koncert z bogatim glasbenim sporedom 8. marca v unioeski dvorani. Koncert bo dirigiral slavni francoski dirigent in glasbenik Rhene-Baton.

Poklicani samonar. Sredi so bili reševalci pozvani v Frankopansko ul. 1, kjer so maložili na avto nezvestenega, brezposelnega natarkeja, 20letnega Jožeta Stergelja. Stergelj je prišel kmalu po 18 domov, z namenom končati si življenje. V sobi je stal za glavo v sledi ogilje ter vdhaval strupen plin, ki ga je kmalu omamili. K sreči pa so Stergelja še pravčasno našli njegovi domači in ga odpeljali v bolnico, kjer se mu rešili življenje. Kaj je nesrečnega gnalo v obup, ni znano.

Tatvine se množijo. Tatovi so na gorinskem kolodvoru odvili 5 medeninskih vodovodnih pip in 6 ročajev. Pojavili so se tudi na glavnem kolodvoru, kjer so iz oseh nih vagonov ukradli 9 pip in 7 ročajev, tako da ima železnica nad 4000 Din škode. Pohačaji, ki se stalno klatijo okrog železnih objektov, so se ponovi splazili na carinsko rampo poleg cararnice, kjer so se polastili 3 bal vrtne, last tvrdke »Slovenia-transport« v vrednosti 2200 Din. Tatovi ponujajo navadno ukradeno blago po mestu in je bil nedavno že izsleden eden takih prekupecev, ki se bo moral zagovarjati pred sodiščem. Te dni je neka žena v šiški od-

šla za tremetnik v bližnje trgovino, ne da bi zaklenila vrata, a že je prišla izrabi hrošč. Ki je prišel v hišo in je odnesel za 1600 Din dragocenosti ter nekaj drugih predmetov, nakar je bres sledu ingahil. V nekem drugem primeru so je na enak način okradli mlad brezposelni Ivan K. ki je ukradel Franciško B. 3 oblačila, a je kmal našel in ga je zalotila sododna stranka in ga so ocesi izročila stražniku.

3 kolosom pod avto. Na Trnškem gati se je večeraj popoldne zakadil s kolosom pod avto 16letni sin pokrovskega mojstra Milan Šušigaj. Avto je fantu ter tolo odšli in je deček oblečal na cesti s budnimi policajskimi po vsem število. Opeklani so ga v bolnico, kamor so takoj na njim prepežali tudi štetnega študenta delavca Ivana Kerna iz Pirniča pod smarno goro, ki si je pri padcu zlomil desno nogo.

Iz Maribora

Mariborski župan v Beogradu. Včeraj je odpotoval v Beograd mariborski mestni župan g. dr. Juvan v zadevi raznih komunalnih vprašanj in hotele ureditve vprašanja nove ceste na Mariborski otok. V županovi odsotnosti bo opravljal predsedniške posle podžupan g. Šebot.

Autobus vozijo s metanom. To dni je napravila mariborska mestna občina zanimiv potakua, ki pa bo za razvoj avtomobilizma velike važnosti. V Mariboru se pričel nekateri avtomobil voziti s metanom. Zanimivo je, da ni treba motorja prav nič preurediti, v slučaju potrebe pa lahko avtomobil vozijo tudi s bencinom. Potakua so se zelo dobro obnesli, kar pa je najvažnejše, voznja s metanom je polovico cenejša.

Službo dobi. Mariborska Borna dela išče za takoj vrtnarja, tri kuharice in restavracijsko kuharico. Interesenti se naj zglasijo v uradu med dopoldanskimi urami.

Smrt zaradi vročega čaja. V Bakovcih v Prekmurju se je te dni prevrnila škodoliva vrolega čaja na enoletno dečninarjo Vojgrina, ki je spalo v šibalici. Ko se je mala Marjetica budila, je segla na klop poln zibelke in prevrnila same vroč čaj ter se poparila po prsih. Dete je naslednjega dne podleglo smrtnim oklaminam.

Zborovanje mariborskih šoferjev. V nedeljo se je vršil v Delavski zbornici občni zbor šoferjskega oddelka Narodno-strokovne zveze, ki ga je vodil predsednik g. Pečecnik. Podal je obširno poročilo o neumornem delovanju oddelka in razvil program za bodoče leto. Cilj mariborskih šoferjev je ustanovitve lastne zadruge, ki se bo borila za stanovsko izboljšanje. Pri volitvah je bil g. Pečecnik ponovno izvoljen za predsednika.

Kolesar povozil in pretepel pobabljenca. V Pesnici se je večeraj pripetil zelo razburiljiv dogodek. Nemarni kolesar je povozil invalida Hermana Lekša, ga zavlekel v občestni jarek in ga z bergijo do nezvesti pretepel. Poklicani reševalci so nesrečnega prepežali v mariborsko bolnico.

Veliko noč na sinjem Jadransu preživite najugodnejše in najcenejše ob priliki »Putnikovih« pavsalnih potovanj. V Kaštelu Stari pri Splitu od 17. do 31. marca le Din 1.450.— na otoku Korčula od 17. do 31. marca le Din 1.660.— v ceni je upoštevana vožnja z vlakom in parnikom, ter popolna prvotna oskrba v najboljših hotelih z vsemi dajavatmi. Prijave je najkasneje do 5. marca oddati pri »Putniku«. Maribor Aleksandrova cesta 35, telefon 21—22 kjer se dobijo ostale informacije.

V Rim in Benetke za velikončne praznike vas popelje »Putnik« s luksuznimi avtokari. Rim (10 dni) od 25. marca do 3. aprila, popolen aranžman Din 2.400.— Benetke (4 dni) od 27. do 30. marca, popolen aranžman Din 900.— Prijave je najkasneje do 10. marca nasloviti na »Putnik«. Maribor Aleksandrova cesta 35, telefon 21—22 kjer se dobijo ostale informacije. Potuje se s kolektivnim potnim listom!

Dunaj vas vabi! Na spomladanski dunajski vselejem vozi »Putnikove« luksuzni avtokar dne 7. marca ob 6.00 uri izpred hotela »Orel« in se vrača v Maribor dne 9. marca ob ca. 23.00 uri. Cena vožnje samo Din 240.— Kolektivni potni list! Prijave do 2. marca pri »Putniku«. Maribor, Aleksandrova cesta 35, telefon 21—22.

SOKOL

Prosvetni večer Škole Ljubljane. Vič. Vse članstvo in prijatelje društva obveščamo da je prosvetni večer, dolžan za soboto 27. t. m. zaradi tehničnih zaprek preložen na soboto 6. marca t. l. Podrobnosti prosvetnega večera bomo pravčasno javili. Uprava.

Glavna skupščina Sokolske župe Ljubljane. Po sklepu župne uprave z dne 11. t. m. bo letošnja glavna skupščina 4. aprila 1937 ob 8. v mali dvorani Sokolskega doma na Taboru. Vsa poročila bodo ležala na stolu. Tako, da bodo edine pravčasno obveščene o delu župnih funkcionarjev. Vse predloge župnih edinic za glavno skupščino je treba poslati župi najkasneje do 20. marca t. l. Vsa ostala navodila bomo pravčasno javili. Župna uprava.

Ljubljanski Sokol. Pevka vaja bo v četrtek 25. t. m. ob 18.30 v lukovski dvorani Narodnega doma. Prosimo točno in zanesljivo udeležbo. Zdravo! Pevovodja.

MALI OGLASI
Beseda 50 par. davek Din 3.—, beseda 1 Din. davek 3 Din
Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase se priznava.

POUK
Beseda 50 par. davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

RAZNO
Beseda 50 par. davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

KLISEJE
Beseda 50 par. davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

Kakor kopel telo, tako očeži in očisti zobna pasta Chlorodont usta in zoba. Posebno po močnem kajenju, ali po delu v prašnem in suhem zraku imate občutek suhosti in žilosti, ki ga zapuška čiščenje ust z zobno pasto Chlorodont. Zahtevajte po svojem okusu peneti ali ne peneti se Chlorodont, obe kvaliteti sta enako dobri. Domači proizvod.

Chlorodont

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri.
Torek 23. februarja: zaprto.
Sreda 24. februarja: Kvadratura kroga. Red Sreda.
Četrtek 25. februarja: Korajža velja! Red Četrtek.
Petek 26. februarja: zaprto.
Sobota 27. februarja: Dr. Premierski abonma.

Zanimale vas bo... da je predložil mladci, po svojem sodelovanju pri različnih revijah že znani pisatelj Ivo Brnčić svoje dramsko delo v treh dejanjih z naslovom: Med štirimi stenami. Godi se v ljubljanskem meščanskem okolju, v rodbini vpo kojenež uradnika. Delo bo urušeno v letošnji repertoar ter pride predvidoma kmalu na oder...

OPERA
Začetek ob 20. uri.
Torek 23. februarja: zaprto.
Sreda 24. februarja: Ples v maskah. Izven. Gostovanje tenorista gosp. Josipa Rijavca.
Četrtek 25. februarja: Baletni večer. Red A.
Petek 26. februarja: zaprto.
Sobota 27. februarja: Plova dama. Red B.

Josip Rijavec naš najznamenitejši tenor gostuje jutri v operi »Ples v maskah«, katera spada med najbolj posrečene postavitve tekoče sezone. Njegov nastop v partiji, ki je doslej še ni pel v Ljubljani, pomeni vsekakor redek umetniški dogodek.

Iz Ptuja

Umri je v Ptuj splošno znani hišni posestnik Oresnik Vinko, star 52 let. Zadel ga je srčna kap. Pokojnega so pokopali v nedeljo ob veliki udeležbi občinstva. Zaljubljen naše sožalje!

Odvetniški izpit je te dni napravil pred apelacijskim sodiščem v Ljubljani tukajšnji domačin g. dr. Tone Brumen, sin pokojnega odvjetnika dr. Toneta Brumna, znanega narodnega borca. Čestitamo!

V zapore okrožnega sodišča v Mariboru so odpeljali od tukajšnjega sodišča dva morila in sicer posestnika Marka Mohorka, ki je nedavno zaklal svojo ženo in pa viničarja Vincenca Šmigoca, ki je do smrti pretepel 70-letnega posestnika Ivana Gorjana.

Proračun mestne občine za leto 1937-38 je na magistratu pet dni javno razgrnjen in ga lahko v pogleda vsak davkoplačevalec med uradnimi urami v mestnem knjižnovodstvu.

Regulacija Dravske ulice. V zadnjem času se je razvila živahna polemika o regulaciji Dravske ulice, po kateri gre največji promet, ker je ta ulica zvezana po glavni žili z dravskim mostom. Vprašanje regulacije te ulice je že nekaj let na dnevnem redu in si je že več občinskih svetov s tem bellio glave. Baje se vse težkoče sudejo okrog starinskega stolpa pri parku, ki je prav za prav nekakšna turška »kula«.

Pravijo, da je velike starinske vrednosti. Ne vemo, zakaj bi ravno ta stolp bil tolike starinske vrednosti, ko imamo v Ptuj toliko dragocenih starinskih spomenikov, tako da bi ta stolp čisto lahko pogrešali v prid razširive ulice in v prid mestnega parka, v katerega bi bil takoj že s mosta krasen pogled, dočim ga sedaj ravno ta stolp zakriva. Govori se, da bi se ulica dala razširiti le tako, in da se ohrani ta »starinski stolp«, da bi se deloma podrla hiša g. Tamna in g. dr. Horvata. S tem pa bi nastali ogromni stroški za mestno občino, katere bi koncem koncev morali plačati meščani z višjo občinsko doliado. Ali ne bi bilo umestnejše, da se podpro razpadajoče mestne hišice, ki so na desni strani ulice? Ali bi ne bilo lažje, da končno enkrat izgine ona napol podrt ograja, ki visi na ulico in v prak, in pa ono staro skladišče, ki je že čisto razdejano? Mislom, da bi bilo umestno, da se desna fronta Dravske ulice s poslopjem vred, kjer je sedaj gostilna Strohmajer, popolnoma podre. S tem bi ulica veliko pridobila, pridobila bi pa tudi mestni park. Dobili bi tako eno najlepših mestnih ulic in s tem tudi ne bo napoti oster ovinek na Minoritski trg. Mestni park bi veliko pridobil, ker bi se dal del istega preurediti v otroško igrišče, ki ga sedaj naš malček tako pogrešajo in so vendar tako potrebni solnce in zraka. Preureditev Dravske ulice pa bi bila za mestno občino tudi najcenejša, ter bi tudi izpadli veliki stroški za napravo raznih načrtov, ker bi se dala ta preureditev iz-

vršiti brez načrta v lastni režiji. Dobro bi bilo, da se glede ureditve tega vprašanja oglasijo tudi drugi meščani, da alisimo tudi druga mnenja. Priporočali pa bi, da ne bi ostali samo pri besedi, temveč, da bi se lotili dela že takoj spomladi.

Svinjaka kuga je izbruhnila pri dveh posestnikih v Vičavi. Prekupevalci s prašiči se opozarjajo na tozadevna navodila mestnega veterinarja.

Iz Ljutomer

Zborovanje ljutomerskega učiteljskega društva. Ljutomersko učiteljsko društvo je v soboto zborovalo v Radgoni ob lepi udeležbi članstva. Zborovanje je vodil društveni predsednik g. Mavric. Oblasti je zastopal erski pristav g. Stanjko. Situacijsko poročilo omenja prizadevanje učiteljske deputacije na merodajnih mestih, umenovanje novega prosvetnega šefa pri banaki upravi in množice se prošnje nezaposlenih mladih učiteljev, ki jih je 700 in ki stalno trkajo pri naših vrstah in drugod, da bi končne dobili službo. Pri dopisih se je obravnavalo vprašanje nerednega prejemanja plač podpornih fondov, prosvetnih zbornic in druge aktualne zadeve organizacije. Sledilo je predavanje učitelja Vrška o učiteljskem pokretu. Društvo je naklonilo 400 Din pol-pore odpuščeni učitelji Hladovi.

Vinski sejem priredi podružnica Vnarskega društva 16. marca v hotelu gosпода Zavrtnika. Razstavljena bodo vina iz vsega sreza.

Privatni nameščenci so zborovali. V soboto so v Radgoni zborovali v gostilni Talani privatni nameščenci Goraje Radgone, ki se jih je zbralo lepo število. Se stanelek je vodil g. Trop iz Maribora. Poročali so dr. Fran Valovec, tajnik Lehan in odbornika Slavko Reja in Ambrožič. Poročila so obsegala pokojniško in bolniško zavarovanje nameščencev, splošen položaj nameščencev in organizacijske nameščencev. Po poročilih je bilo izvoljeno poverjenstvo za Radgono, v katerem so gg. Franjo Stanovšek, Ganzer in Jurko.

Štorklja v stranišču. Oni dan se je našla posestnikova hči T. M. iz Apaske kotline v Prekmurju k sorodnikom. Na poti v Meleh pa so jo prijeli porodni krali, odšla je k posestu ku Spendlu in ga prosila, če sme v stranišču. Ker je dolgo ni bilo nazaj, je šla gospodinja pogledat in našla jo je z nočem v rokah, v stranišču na blaju je pa ležal novorojenček, ki ga je Spendarlova pobrala in odnesla v sobo, kamor so pozneje spravili tudi mlado mater.

Akejski odbor za zaščito domačih belarjev se je osnoval v nedeljo v Ljutomeru za srez Ljutomer, ki je sprejel loza devno resolucijo in jo poslal na merodajno mesto. Zboru so prisostvovali mnogi čebelarji iz sreza, ki so zastopali vse podružnice.

Požar

Zidani most, 22. februarja. V soboto 20. t. m. so imeli nočni potniki na kolodvoru na Zidanem mostu prišlo opazovati velik požar na nasprotnem bregu Save. Okrog pol 11. ponoči je nadomada pričel goreti kozolec posestnika Beca v Podkraju, ki leži na desnem bregu Save. Na pomoč došli gasilci z Zidane ga mosta, ki so se v dolini prepežali čez Savo, so lahko obvarovali le hišo. Kozolec pa je z vsem pogorel do tal. Pod kozolcem je imel nek lezni trgovec shranjenega, ga lesa za 2 vagona. Ker je zgorel ves les, trpi trgovec veliko škodo. Pa tudi posestnik Bec ima škodo le deloma krita z malenkostno zavarovalnico.

Kako je ogenj nastal, se ne ve. Domnevajo, da je bil podtakljen.

Radiprogram

Sreda, 24. februarja
13: Španjolske pesmi in španjolski plesi (plošče) — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Vesel koncert (radijski orkester). — 14: Vreme, borza. 18: Mladinska ura; a) Kaj moram vedeti o državi (g. dr. Karol Capuder), b) Preprosta vezava knjige (g. Miroslav Zor). — 18.40: Delavska ura: Minimalna delavska mezda (g. Filip Uratnik). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Problem jugoslov. kinematografije (Karlo Kocjančič) Ljubljana. — 19.50: Šahovski kotiček. — 20: Pevski koncerti g. Franje Berčut-Golobove, spremljani v vmesne točke inovega radijskega orkestra. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Duo na harmoniki (brata Golob). — Koniec ob 23. uri.

KUPIM
Beseda 50 par. davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

FET KILOVAT STEVČEV
rabljenih, a dobro ohranjenih, za vrtilni tok, 3x220 voltov, 50 period, 10 do 20 amperov, kupimo. Ponudbe na Upravo električnega omrežja v sv. Pavlu pri Preboldu. 604

KAPITAL
Beseda 50 par. davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

POSODILA
Izjemo privatnim nameščencem in državnim uradnikom v gotovini ali blagovnih bonih. »Hermes«, Zagreb, Masarykova 11. 603

Makulturni papir
p r e d a
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

Neplačani zdravniki nehali delati

Žalostne razmere v naši bolnici — Veliko pomanjkanje zdravnikov

Ljubljana, 23. februarja. Za razmere v naši splošni bolnici je zelo žalostno, da so zdravniki volonterji včeraj popoldne nehali delati, ker mislijo, da je to edini način, ki lahko z njim opozore vladajo v bolnici in kako silno težko je delo zdravnikov. Zdravniki prostovoljci so še 1. 1935 prav tako nehali delati iz demonstrativnih razlogov, sicer za mesec dni. Zdaj nameravajo počivati samo teden dni, ker se dobro zavedajo, da bi sicer samo trpeli najbolj bolniki, vendar stavijo za pogoj, da upravniki bolnice ustrezno njihovi zahtevi.

NAD 40 BOLNIKOV NAMESTU 25 NA ZDRAVNICA

V kakšnih kričočih razmerah morajo delati zdravniki prostovoljci v naši bolnici, nam nazorno kažejo naslednje številke. Po predpisih bi morala bolnica imeti na 25 bolnikov po enega zdravnika, toda 19. februarja, ko je bilo v bolnici 957 bolnikov in za sobno službo samo 23 zdravnikov, je odpadlo na enega zdravnika nad 40 bolnikov.

Sebi, primariji in asistenti na mnogih oddelkih nimajo dejanske sobne službe, ne prevezujejo, ne pišejo popisov, zato bi morali zdravniki sekundarji in pripravniki delati noč in dan, pa bi še ne zmogli vsega dela in zaradi tega jih nadomestujejo pri mnogih delih zdravniki prostovoljci, ki jih je v splošni bolnici 15, v ženski pa 2. Vendar so prepoznavni še stajisti in celo medicinci, ki ostajajo v bolnici čez odmerjeni čas in ne poznajo nedelj in praznikov.

NITI ZA OPERACIJE NI DOVOLJ ZDRAVNIKOV

Posebno primanjkuje zdravnikov na kirurškem oddelku, kjer so potrebni pri vsaki večji operaciji po štirje zdravniki. Po številu plačanih zdravnikov na kirurškem oddelku ni dovolj zdravnikov niti za operacije in med operacijami bi bil oddelek celo brez prostega zdravnika. Na dan je po 10 do 15 operacij, ki so izvedljive le ob sodelovanju zdravnikov prostovoljcev. Na kirurškem oddelku je ogromno ambulantnega dela in vsak dan ga opravljata le pred vsem po dva dežurna zdravnika, navadno

volonterja, zato si lahko mislite, kako vpliva zaradi dela navorov zdravnik na bolnike. Kljub pomoči volonterjev pa na kirurškem oddelku plačani zdravniki in volonterji ne morejo izrabiti popoldneva po dežurni službi ko bi morali imeti po zakonu prosto. Dopustov plačanih zdravnikov brez zdravnikov volonterjev bi sploh ne bilo.

Splošna ljubljanska bolnica ne more delovati znanstveno kakor bi morala kot najvišja zdravstvena ustanova, ker so zdravniki preobremenjeni s tekočim delom.

VEDNO VEČ DELA, ŠTEVILO ZDRAVNIKOV ENAKO

Število uradništva uprave bolnice se je povečalo in lekarna ima več osebja, kar dokazuje, da je v bolnici čedalje več dela, kljub temu pa ni bilo razpisano nobeno zdravniško mesto, menda zato, ker so zdravniki volonterji najcenejša delovna moč. Omeniti je treba, da naši zdravniki volonterji nimajo zasebne prakse in delajo v bolnici brezplačno na svoje stroške.

Ko so volonterji 1. 1935 nehali delati, so jim obljubili, da se bodo razmere izboljšale, toda ostale je samo pri obljubah. Za letošnje proračunsko leto niso predlagana nova mesta, čeprav je sezidan nov kirurški paviljon. Volonterji so prezaposleni v bolnici, da bi se posvetili svojim zadevam, zato tudi ne morejo opozoriti odločujočih činiteljev nase in razmere v bolnici. Razen tega pa kaže, da pri bolnici odloča predvsem zakon o varčevanju, namestu da bi bolnica služila bolnikom kakor bi morala po svojem namenu.

NORMALNO DELO NEMOGOE BREZ NOVIH ZDRAVNIKOV

Zdravniki volonterji so včeraj nehali delati, ker se njihov položaj ter razmere, v kakršnih morajo delati zdravniki sploh v naši bolnici, po novem proračunu ne izboljšajo razen tega pa tudi zaradi premestitve dveh volonterjev na drug oddelk. Volonterji imajo namreč pravico po zakonu, da si po prosti volji izbirajo oddelke in učitelja. Uprava bolnice je s to kršitvijo osnovne pravice volonterjev dokazala nehoti, da je normalno delo brez namestitve novih zdravnikov nemogoče.

tod naprej dijak ne čuje o njej v šoli; nikoli več. Nje veljavnost je padla tudi po krivdi slabih in nevalidnih učnih moči. Tu je treba začeti z reformo. Ne bomo mogli govoriti o muzikalni kulturi slovenskega naroda, dokler mu bo glasba le sredstvo za zabavo, dokler ne bo spoznal glasbe kot kulturno vrednoto, ki se enakovredno drži z ostalimi kulturnimi vrednotami. Pot do tega smotra gre pa le preko sistematske in pravilne, sodobne in posebnim zahtevam ustrezajoče muzikalne vzgoje.

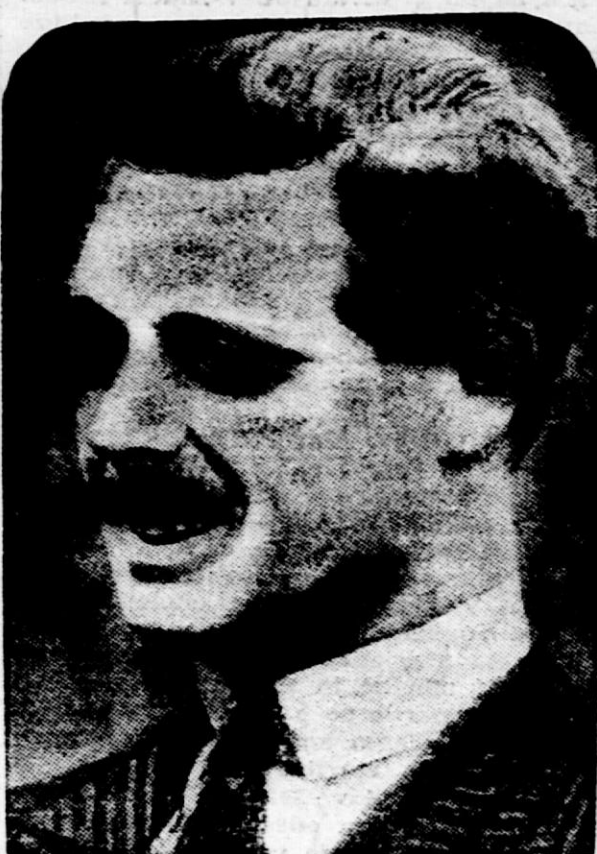
Zahteva po glasbeni vzgoji ni nesodobna tendenca, marveč konkreten izraz po-

treb danjšega časa, izraz stremjenja po dovršenem individualno in socialno oblikovanem človeku. Sodobna glasbeno pedagoška stremjenja zahtevajo popolno reformo vzgoje v vseh tipih slovenskih šol. Odtod šele bo volja pot k potrebni sistematski glasbeni vzgoji vseh plasti našega naroda. Poslušalci, med katerimi je bilo precej ljubiteljev glasbene umetnosti, so se predavatelju zahvalili za lepo predavanje z aplavzom. Zahvali se mu je tudi prof. dr. Ozvald, ki je po kratki debati zaključil zanimivo predavanje.

Enako se je pogajal s krojačem, čevljarjem in klobučarjem. Povsod je plačal blago za 10 let vnaprej, češ, da mu morajo zaračunati primerno ceno, ker se ulegne moda izpremeniti. In zopet je dejal, da bodo morala zaslužiti na njem, ker bo moral čez nekaj let kupovati obleke po modi, ne glede na to, da jih je plačal vnaprej že za 10 let. Klobučarja je potolažil, da bodo morala ljudje čez nekaj let hoditi brez klobukov, čevljarja pa z nado, da mu bo moral čez nekaj let delati samo opanke in sandale. Aboniral se je tudi pri brivcu za 10 let naprej. Brivec je pa dejal, da ulegne zaslužiti Holanec na njem, ker ulegne priti do nove vojne in bi cene poskočile. Končno je plačal Holanec tudi stanovanje za 10 let naprej.

Vojvoda Windsorski ni zadovoljen

Vlada in parlament sta kriva, da njegove gmotne razmere še vedno niso urejene

Vojvoda Windsorski

Priljudni teden pričakujejo v Enzenfeldu najmlajšega brata angleškega kralja vojvodo Kentskega. Njegov poset je v zvezi z ureditvijo gmotnih razmer vojvode Windsorskega. V isti zadevi sta bila pred dvema tednoma na Dunaju sestra in svak bivšega kralja Edvarda VIII. Tudi finančni svetovalec vojvode Windsorskega lord Monkton je prišel na Dunaj. Gre za zelo zamolčano vprašanje. Predno se je kralj Edvard VIII. na priisk vlade odpovedal prestolu, se je danj časa posvetoval z Baldwinom o ureditvi svojega gmotnega položaja. Baldwin mu je obljubil, da bo parlament sprejel zakon, po katerem bi bil tudi Edvardu zagotovljen dosmrtni dohodek iz vojvodstva Cornwallskega in Lancasterskega, ki jih je dobival Edvard VIII. kot princ Waleski.

Vojvoda in vojvodinja Kentska

Angleška vlada pa še ni predložila parlamentu osnutka tega zakona, a osnutek zakona o civilni listi Jurija VI. nima nobene določbe glede dohodkov vojvode Windsorskega. Angleški parlament ne kaže nobene volje zvišati civilno listo v korist odstopivšemu kralju za zmesek, odpadajoč na vojvodstvu Cornwall in Lancaster. Vojvoda Windsorski pa seveda s tem ni zadovoljen in vsi odgovornosti valj na Baldwinu. Kraljevska rodbina bi bila pripravljena

prostovoljno in privatno odstopiti od civilne liste bivšemu kralju dokaj skromno leto pokojnikov. Toda vojvoda Windsorski s tem ni zadovoljen. Odklonil je tudi predlog svojega svaka grofa Harewooda, enega najbogatejših mož v Angliji, ki mu je hotel plačevati rento iz svojih sredstev. Zdaj se govori, da hoče vojvoda Windsorski prodati svoji sestri grad Sandringham ter tako urediti svoje gmotne razmere. Naloga vojvode Kentskega bo pripraviti starejšega brata do tega, da bi se zadovoljil s skromno rodbinsko rento, kajti od Baldwinu in parlamenta se ne more zdaj ničesar nadejati, zlasti še, ker bo parlament v kratkem sprejel zakon o civilni listi, da bo mogoče pravočasno kronanje kralja Jurija VI.

Vojvoda Windsorski ne živi zdaj baš v najboljših finančnih razmerah. V njegovi okolici se govori, da je na prošnjo svoje sestre odgovoril poroko s Simpsonovo do kronanja svojega brata. Čim mine šestmesečni zakoniti rok, ki ga določajo za ločitev angleških zakonit, se napoti vojvoda Windsorski v začetku maja s Simpsonovo v Jugoslavijo.

Vojvoda in vojvodinja Kentska sta prispe la v nedeljo iz Pariza v München, kjer nameravata ostati tri tedne.

Angleške in ameriške železnice

V Angliji rabi železniška uprava vedno več jedilnih vagonov. Posebno lani so je dajni vagoni zelo dobro služili. Gospodarski položaj Anglije se je namreč lani znatno izboljšal in potujoče obdobje je imelo več denarja, zato je pa tudi hotelo udobnejše potovali. Tako velikega prometa kakor lani jedilni vagoni na angleških železnice še nikoli niso imeli. Zato je naročila železniška uprava še 69 jedilnih vagonov. V njih bodo kuhinje prostorne in tudi v jedilnicah bo še bolj poskrbljeno za udobnost gostov. Dva vlaka obstoječa iz jedilnih vagonov, bosla imela prostora za 400 potnikov, ki jim bodo lahko postregli točeno lani so razdelili v jedilnih vagonih v Angliji 9 milijonov obedov, za kar so porabili 1.750.000 kg krompirja, 130.000 kg masla, 40.000 kg kave, 37.500 kg čaja, 1.135.000 litrov mleka in smetane. V enem vagonu so porabili 200 komadov porcelanaste posode, okrog 400 prtov in prtčkov, 200 kozarcev in 1.200 komadov jedilnega pribora.

Ameriške železnice so priredile propagandni teden. Na predavanjih so železniški uslužbeneci opozarjali obiskovalce na udobnost polovanja z vlakom in mnoga predavanja so bila združena z ogledom modernih železniških naprav. Prirejenih je bilo tudi več tekem železniških uslužbencev, med njimi lepota tekma železniških uslužbenek, tek nosačev peš in z ročnimi vozički itd.

Za 10 let preskrbljen

O nekem Holancu pripovedujejo, da se je narodil na življenje za 10 let. Dvakrat si je bil pridobil veliko premoženje in dvakrat je vse poginjal. Ko je pa tretje poročeval po stricu v Parizu znatno premoženje, se je spomnelo Vedel je, da bi gotovo zopet vse zapravil, saj je dobro poznal svoj značaj. Zato je sklenil zavarovati se vsaj za 10 let vnaprej. Zdelo se je, da je ugledni pariski restavraciji in se jel pogajati, koliko bi moral plačati, da bi lahko hodil 10 let v restavracijo na hrano. Restavracija je najprej mislila, da se mož šali, ko se je pa prejel, da misli resno, mu je povedal, koliko bi to stalo. Holanec je takoj plačal zahtevani znesek. Ni izključeno, je pripomnil, da boste pri meni zaslužili kaj, kdo ve, koliko časa bom živel. Lahko se mi pripeti nesreča, lahko me zadene nenadna smrt, obedov in večerj pa ne boste pošiljali za menoj v večnost.

Andersen drugič premagal Ruuda

Na veliki skakalnici v St. Moritzu so bile v nedeljo mednarodne skakalne tekme. Seznam skakačev je pričal, da se obstaja ne samo lepi skoki, temveč tudi ogorčena borba. Tekme so prekosile vse pričakovanje. Boj se je bil med dvakratnikom zmagovalcem na olimpijadi in svetovnim prvakom No vežanom Bürgerjem in njegovim rojakom Reidarom Andersenom, ki je bil na tekmah v ChamoniXu drugi takoj za Bürgerjem Ruudom.

Bilo je jasno, da bo v St. Moritzu odločilna dolžina skoka. Prvi je skočil Bürger Ruud 56, Andersen pa samo 54 m. Drugi je skočil Andersen v krasnem skoku 59, Bürger Ruud pa samo 45,5 m. Obdobje je z veliko napetostjo pričakovalo razglasitev rezultatov. Zmagal je Andersen z zelo tesnim rezultatom 2.33.2, dočim je dosegel B. Ruud samo 2.30.8 točk. Tako je Andersen že drugič premagal svojega slavnega rojaka.

Iz Kranja

»Vzrok«. Igralci gledališkega odra Nar. štaltnece so v sredo zvečer z velikim uspehom in ob polno zasedeni dvorani vprizorili Leonhardovo socialno igro: »Vzrok« v 5 slikah. Nastopili so deloma stari igralci, deloma pa novi, izmed katerih loži igralci akademiki nudijo odru razveseljivo podporo. Glavno in tako rekoč nosilno vlogo igre je prav dobro in prepričljivo podal g. Suhec, ki je, čeprav skoraj novinec, pokazal velik igravski talent. Zvesto ob strani so mu stali ga. Martelančeva ter gg. ing. Valenčič in Klavara. Tudi ostale vloge so bile zadovoljivo podane. Igro je režiral g. lvo Valenčič ter je bila to njegova prva režija. Tudi to je razveseljivo dejstvo, da je oder dobil novega, mladega in agilnega režiserja. Igra se ponovi jutri popoldne ob štiri.

Obtrtniki snujejo novo društvo. Agilni kranjski obtrtniki nameravajo s pomočjo svojih tovarišev z dežele osnovati novo obrtno društvo, ker je bilo prejšnje DDO in z njim vse podružnice razpuščeno. Za nastope in v svrhu krepkejšie afirmacije v javnosti obtrtniki potrebujejo krepko stanovsko organizacijo, ki bo družila pripadnike vseh številnih in raznovrstnih obtrtniških združenj. Ustanovni občni zbor je jutri ob polj 9. zjutraj na »Stari postji«.

Iz Ormoža

Enodnevni vinarski tečaj na Humu. Pred dnevi se je vršil na tukajšnjih šoli enodnevni vinarski tečaj in sicer teoretični in praktični. G. Bregant, pomočnik kmetijskega referenta v Ptuj, je na prav razložen način razlagal udeležencem o pravih nem rezanju trte, o glavnih boleznih, o podlagah za cepljenje in nato še o kledarstvu. V vinogradu g. Sadraeva je tudi praktično pokazal pravilno rezanje trte. Vsi udeleženci so bili zadovoljni in žele, da bi se taki tečaji še večkrat vršili, ker so v vinogradnih krajih velikega pomena in zato zelo dobrošili.

Pomen muzikalne vzgoje

Nimamo še lastne slovenske muzikalne kulture večjega sloga in višje stopnje

Ljubljana, 23. februarja. Včeraj je predaval v okviru Pedagoškega društva na univerzi dipl. phil. g. Dragotin Čvetko o problemu muzikalne vzgoje našega naroda. Predavatelj, ki se je uveljavil tudi že kot skladatelj v vrsti mladik, je predstavil predsednik in njegov učitelj prof. dr. Ozvald kot predstavnika mlade generacije, ki se je oblikovala na naši univerzi. Predavatelj se je zelo izčrpno bavil z vsem vprašanjem, ki se tiče vzgoje posredne in naroda v smislu sodobnega kulturno-pedagoškega stremjenja po osebnosti, ki je harmonično razvita in v pozitivnem odnosu do vseh kulturnih področij.

Stremimo po dvigu vseh socialnih plasti s pomočjo kulturnih vrednot. Organsko skupino kulturnih in tedaj tudi vzgojno-obrazovalnih vrednot predstavlja tudi umetnost, v kateri zavzema prav važno funkcijo glasba. Predavatelj je obrnil psihološko bistvo umetnostnih vrednot in posebej se izčrpno vrednot glasbe, ki razodevajo čustva, pa tudi globoke miselne zveze in svetovna naziranja, ker so stvaritve posredneve, ki so produkt resničnega življenja in kulture v kateri žive. Vobče so bila naziranja o kulturni funkciji glasbe zelo različna v različnih časih. Primarna estetska funkcija se je morala včasih podrediti ali umakniti etični ali kak drugi funkciji, čeprav je objektivno središče vse umetnosti estetskega značaja, kateremu se morajo vse ostale funkcije podrediti in ga dopolnjevati.

V glasbi se človek nekaako očisti in povsem sprosti, glasba popešuje socializacijo, saj bas s pomočjo glasbe stopa človek z družbo v tesnejše stike. Z delom je glasba tesno povezana, služi za regulacijo in je izraz notranjega življenja delavca. Zato ima veliko socialno vrednost. V nekem smislu je vedno nacionalno zakoreninjena, ima pa tudi svetovljanski značaj ter vodi k medsebojnemu razumevanju in spoštovanju narodov.

Glasbeno umetnino moramo doživeti in

razumeti. Višji muzikalni razvoj zahteva višjo intelektualno stopnjo. Po svoji vrednosti je glasba sino bogata in v veliki meri more doprinesiti h kulturnemu dvigu človeka in zanj. Zaradi tega se je poslužuje v svoje namen skoraj vse oblike človeške družbe: cerkev, politični govorniki, delovni, vojaški krogi itd. Po svoji vrednosti je človeku potrebna in pomembna. Ni zato, da bi človeka pomehkuzila, temveč da bi mu vlija in oživila moči, kakor je dejal Beethoven, da mu kreše ogenj iz duše!

Bistvo in funkcija glasbe jasno dokazuje, da je za oblikovanje osebnosti in obče kulture nujno potrebna. Tudi za ustvarjanje pozitivnega stika z glasbo je treba vzgojiti in izobraziti človeka. Ta smoter skuša doseči glasbena vzgoja. G. predavatelj je nato zelo zbrano in strokovno obdelal problematiko muzikalnega vzgojanja človeka in njegove muzikalne kulture. Ta vzgoja mora izhajati iz celotnega bivanja človeka in oblikovati mora celotno bistvo človeka. Upostevati mora sodobne pedagoške smernice, ki pravijo, da je v vsakom človeku nekaj stvariteljskega. Izkazuje v glavnem dva smeri: glasbeno umetniško vzgojo, ki čisto vzgojo k glasbi ter glasbeno umetniško vzgojo ali vzgojo s pomočjo glasbe. Obe plati pa se morata uveljaviti vzporedno. Predavatelj je pokazal, da je glasba vzgojna in obrazovna vrednota prvega reda za posredne in za vse socialne plasti. V drugih državah so se tega dejstva zavedli in posvečajo tej vzgoji vso pozornost.

In naš slovenski narod? Skoraj v vsaki vasi pevski zbor, kljub temu pa še ne moremo reči, da bi bil naš človek muzikalno kultiviran, da bi imel lastno slovensko muzikalno kulturo večjega sloga in višje stopnje. Ta je pri nas še zelo povprečna. V našem solstvu je glasba pastorka kot vselej, čeprav ji gre mesto med umetnostnimi predmeti, katerih pa naš šolski sistem do danes še ne pozna. Na srednjih šolah životari v prvih dveh razredih, od-

Georges Ohnet:

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

Tistega dne, ko je Lucie po dveh mesecih samotarstva sklenila priti v palačo de Fontenay, da bi izpolnila svojo obljubo, je bil Armand ves zbezan. Misel, da pride Lucie v njegov dom, je ubila v njem prijetno zavest da bo odselej vedno navezana nanj. Zdelo se mu je, da bo splošno občudovanje oskrnilo zaklad njene lepote, dotlej tako skrbno skrivan in pripadajoč zgolj njemu. Bil je pripravljen odreči se sreči in radosti, ki jo je čutil ob vsakem srečanju, samo da bi tudi drugi Lucie ne videli. Sprejel jo je hladno, kar je pomirilo njegovo ženo in odpeljal se je v Deauville, da bi tam preživel dva meseca.

Od tistega večera, ko je navezala Lucie z baronom de Cravant spočetka tako vsakdanji pogovor, ki je pa postal pozneje tako živahen, da ju je hitro zbližal, je bil Armand ves zaskrbljen. Gotovo se ni bal Paula, saj je dobro poznal njegovo lahkomišelnost in nestanovitnost. Vedel je dobro, da njegovo navdušenje za Lucie ne bo trajalo dolgo. Resnična, globoka ljubezen pri njem ni bila mogoča. Bratranec mu ni mogel biti ne-

varen, vendar ga je pa jezilo, da sta se z Lucio tako zbližala. Zdelo se mu je, da Lucie nalašč vzpodbuja barona, da bi njega jezila in dražila.

Nekega dne, ko se ni mogel več premagovati, je dejal Lucii:

— Zda vidim, da smo vsi potisnjeni v stran in da je samo Cravant vaš ljubljenc.

— O, nikakor ne, — je odgovorila Lucie.

— Všeč mi je prav tako kakor drugi, samo da je vesel in zabaven. V njegovi družbi se počutim zelo dobro, saj veste, da je moje starosti.

Armand se je poklonil in odgovoriti smeje:

— Hvala lepa... Vi smatrate torej Firmonta, Tresoriera in mene za patrijarhe?

— Sram vas bodi, da govorite tako grdo, — je vzkliknila smeje. — Silite me v preprič. Firmont pripada ves svoji gledališki umetnosti in on vendar dvori Griffithovi. Ne morem torej odpeljati svojih dragi prijateljici kavalirja izpred nosa.

Kar se tiče barona Tresoriera in vas, sta pa oba oženjena in z vama ne morem računati. Ostanete torej samo še baron Cravant. In ker je sam tu, mu dajem prednost.

To štrasko »z vami ne računam« ji je baron odpustil zaradi onega »dajem prednost, ker je sam tu.« Ko je pa malo bolj pomislil, je našel Armand dovolj vzrokov za svojo užaljenost. Lucie z njim ni računala in kako naj bi tudi računala? Mož priklenjen k svoji ženi z večnimi prisegami, mar bi mogel to pošteno in krepkosto

dekde videti v njem primernege čestitca? Ali bi ne kazalo zatreči v sebi ključce ljubezni in za vselej umakniti se ji s poti? Ne, ona je izgovorila čisto resnico v svojem odkritem odgovoru: z njim ni računala in tudi če bi kdaj računala, če naj bi kdaj kaj pomenil v njenih očeh, bi bilo to samo v njeno nesrečo in sramoto, kajti nobeno razmerje ni bilo mogoče med njima, razen prežušitva in če bi hotela pripadati drug drugemu, bi morala storiti zločin.

Take misli so mu rojile po glavi in vendar to ni moglo vplivati na njegovo usodno pot. Vedel je, da dela nesmiselne korake, da ga mora ta pot neizogibno privedi do prepada, kjer bo, če strumoglavil vanj, pokopana njegova in čast njegovih bližnjih. In vendar se ni mogel ustaviti. Ni hotel misliti na katastrofo, le sam pri sebi je govoril. Bo že kaj prišlo, se bo že kaj zgodilo, kar bo izpremenilo ta tragični položaj. Ni pa vedel, kakšen naj bi bil ta dogodek. In utrujen v tej fantazični veri je ljubil Lucio, varal svojo ženo in se vedno globlje pogrezal v svoj strastni sen.

Jahajoč po cesti proti Divesu je opazoval vsako kretnjo deklet, jahajočih pred njim in baronom Tresorierom in njegovo ženo. Deset korakov za seboj je slišal Armand Lucien glas in ne da bi mogel razumeti njene besede, se mu je zdelo, da je vesela in razigrana. In namestu da bi se tega veselil, se je mučil, kakor da je ta radost njemu namenjena zlo.

Prihital se je skupini, ki se ji je bil ta čas pridružil tudi baron Cravant, toda pri pogledu nanj so vsi štirje kavalirji pogladi svoje konje in oddirjali naprej. Armand jih je končno dohitel.

— Zakaj me niste počakali? — je vprašal ozlovoljen.

— Zakaj nas pa nisi dohitel? — je odgovoril Paul veselo.

— Ker ste napenjali vse sile, da bi mi ušli.

— To je za tako dobrega jahača presneto slab izgovor.

— Ker ste zaključena družba, vas ne bom motil, — je dejal in pogladil konja v galop.

— Kam se ti pa tako mudi? — se je začudil baron Cravant.

— Obed moram naročiti, — je odgovoril Armand, ne da bi se ustavil.

— Prav je tako. Vidim, da hočete biti koristni, je zaklical za njim Tresorier.

— Kaj pa hočem drugega, če ne morem biti prijeten?

Vsi štirje so se začudeno spogledali.

— Ali se vam ne zdi, da se je Armand zadnje čase močno izpremenil? — je vprašal baron Cravant. — Postal je nagel jeze in čemerje, on, ki je znal biti tako vesel. Pref je bil posebej zaupljivost, zdaj pa vedno koga sumniki.

— To je starost, — je menila baronica Tresorier.

— Starost, draga moja, ta je pa res dobro. Mar je človek s štiridesetimi leti star?